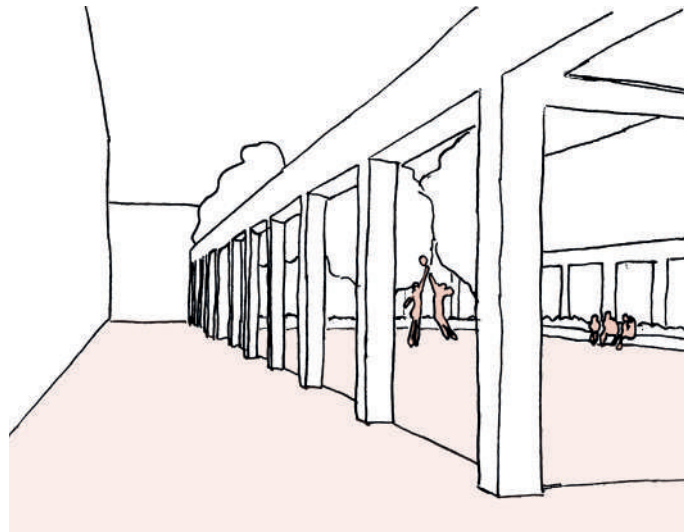

Melissa Vermeule

DE STADSKAMERS VAN MOLS

Afstudeeropgave - Rotterdamse Academie van Bouwkunst - maart 2022

DE STADSKAMERS VAN MOLS

Afstudeerder

Naam. Melissa Vermeule
Email. vermeulemelissa@outlook.com

Afstudeerdercommissie

Voorzitter

Naam. Willemijn Lofvers
Rotterdamse Academie van Bouwkunst
Email. willemijn@lofvers.nl

Mentor

Naam. Bart van Kampen
De Zwarte Hond | architectuur, stedenbouw en strategie
Email. vankampen@dezwartehond.nl

Vaste externe criticus

Naam. Franz Ziegler
Ziegler | Branderhorst stedenbouw en architectuur
Email. franz@zieglerbranderhorst.nl

Toegevoegde externe criticus

Naam. Frederik Pöll
Frederik Pöll | Bureau voor Architectuur
Email. f.poll@fpba.nl

VOORWOORD

Het boek dat je nu in handen hebt is een weerspiegeling van mijn reis van verschillende opleidingen met als slotstuk mijn afstuderen aan de Rotterdamse Academie van Bouwkunst. Mijn naam is Melissa Vermeule en de afgelopen jaren heb ik mezelf verder ontwikkeld tot de architect die ik ben geworden. Van de opleiding MBO Bouwkunde and design naar HBO ruimtelijk ontwerp aan de kunstacademie. Ze hebben beiden op verschillende vlakken bijgedragen aan mijn ontwikkeling. Van technische onderleggen, het ontstaan van mijn voorliefde voor maatschappelijke thema's en het willen verbinden van mensen. Dit is tijdens de opleiding aan de academie verder gegroeid en versterken mijn ontwerpen.

Het weerspiegelen van mijn maatschappelijke gedrevenheid en contextueel ontwerpen zijn de basis voor mijn ontwerpen. Juist door het ontwerp aan te sluiten bij een identiteit of te laten passen bij de context. Uit mijn analyses ontstaat vaak een vraagstuk, soms al maatschappelijk, waarop mijn architectonisch ontwerp reageert. Voor mij is het belangrijk hoe een ruimte wordt ervaren van interieur tot openbaar gebied. Dat betekent dat het belangrijk is om na te denken over de openbare ruimte tot de architectuur maar ook van de functie in het gebouw naar buiten toe. De tussenruimte is iedere keer de gevel en zal op architectonische wijze reageren op deze buiten- of binnenruimten. Dit zal terug te zien zijn in mijn afstudeeropgave en architectonisch ontwerp.

Hierbij wil ik jullie dit boek presenteren, dat een weergave is van mijn visie en ontwerpershand die ik de afgelopen jaren heb ontwikkeld. Mijn positie gaat niet alleen om de maatschappelijke of contextgerichte opgave maar gaat voor mij ook over een stukje persoonlijkheid en vriendelijkheid. Een persoonlijk handschrift dat terugkomt in mijn ontwerp, de beelden en de manier hoe ik je persoonlijk wil meenemen door mijn afstuderen.

Veel leesplezier!

INLEIDING

Iedereen kent altijd de typerende daklozen op straat met wat viezige kleding en soms een bulk aan spullen die diegene met zich meesleept in een grote tas, fiets of een winkelkarretje. Maar dakloze jongeren zijn niet altijd te herkennen. Ze schamen zich voor de situatie waarin ze zich bevinden en willen niet dat hun reputatie wordt aangetast. Mede door hun uiterlijk en omdat ze niet altijd op straat slapen, maakt het voor hulpinstanties lastig om in contact te komen met dakloze jongeren.

Zo verbaasde het mij dat in een nieuwsbericht uit 2019 stond dat één op de vijf daklozen in de regio Breda jonger is dan 27 jaar.¹ Ik ben zelf 29 jaar en heb nooit een moment gehad dat ik op het punt stond om dakloos te worden. Ik beseft dat ik mijn leven goed op orde heb, maar dat er veel jongeren zijn voor wie dat niet geldt. In 2019 waren in Breda in totaal 1320 personen als dakloos geregistreerd en daarvan waren 264 mensen jongeren dan 27 jaar.² Maar dat kunnen er ook heel goed meer zijn omdat er geen exacte cijfers beschikbaar zijn. Een deel van de daklozen jongeren is mogelijk ‘onzichtbaar’ en verschijnt niet op de radar van instanties of gemeente.

De drempel

Als je als dak- of thuisloze jongere over de drempel van het gemeentehuis in Breda durft te stappen dan worden er eerst verschillende vragen gesteld en vanuit daar volgt een startgesprek. Dan kan er een plek aangeboden worden voor de crisisopvang. Deze opvang ligt langs het spoor en is vaak bezet met langdurige daklozen. Niet een plek om als dakloze jongere naar toe te gaan. Het is gênant om tegen vrienden te zeggen dat je in de crisisopvang slaapt. Slapen op de bank van een vriend of lotgenoot is vele malen makkelijker om voor te kiezen.³ Dak- en thuisloze jongeren hebben een fundament nodig om op terug te kunnen vallen en die ze aanleiding geeft om weer een positieve spiraal te ontwikkelen en onderdeel te worden van de maatschappij.

Voor al het deelnemen aan de maatschappij is belangrijk voor dak- en thuisloze jongeren. Zo leren ze om te gaan met dagelijkse situaties. Maar ook dat de jongeren beseffen dat ze niet anders zijn dan andere jongeren.

De huidige crisisopvang is niet de juiste plek om dak- en thuisloze jongeren op te vangen. Zo aan het spoor en verdrongen van de maatschappij maakt de crisisopvang een plek voor speciale en niet gewaardeerde mensen. De huisvesting voor dak- en thuisloze jongeren moet juist een plek zijn die toegankelijk is voor jongeren maar openbaar aanvoelt en middenin de samenleving staat.

Mols parking

Achter een drukke winkelstraat ligt een asfaltvlakte: ‘de Mols parking’. Een parkeerplaats in het midden van het centrum van Breda, die al jaren een doorn in het oog is van gemeente en burgers. Een locatie in het midden staat van samenleving, die publiekelijk toegankelijk is en verschillende ruimtelijke kenmerken heeft. Het is een ruwe plek die verborgen ligt achter de winkelstraat en een oud militair gebouw ‘de lange stallen’. Het is een locatie waar maatschappelijke functies voor de dak- en thuisloze jongeren kunnen aanhaken bij de huidige functies en nieuwe openbare plekken gecreëerd kunnen worden voor de stad.

Afstudeeropgave

Mijn afstudeeropgave is een huisvestingsopgave die een mix vraagt tussen publiek en privaat, een ontwerp specifiek voor dak- en thuisloze jongeren maar ook openbare toegankelijk om onderdeel te zijn van de maatschappij. Dit boek is dan ook een bundel van ervaringen en feiten die samen mijn afstuderen vormen. Thijs Jansen, het personage van dit boek, is ontstaan uit verhalen, interviews en documenten die invulling hebben gegeven aan het doorgronden van het ontwerp. Daarbij heb ik mezelf afgevraagd of er huisvesting voor daklozen gecreëerd kan worden die onderdeel is van de maatschappij. Een die niet weggestopt wordt aan de rand van de stad. Met dit onderzoek en ontwerp kan de doelgroep mogelijk geholpen zijn. Ook kunnen het onderzoek en ontwerp misschien bijdragen aan de noodzakelijke discussie over dit thema.

Een ontwerpogave die gaat over stedenbouwkundige inpassing en architectonische vertaling van het ontwerp. Mijn persoonlijke handschrift in beeld en schrift zijn daarbij gecombineerd met andere data uit architectuur, stedenbouw en samenleving.

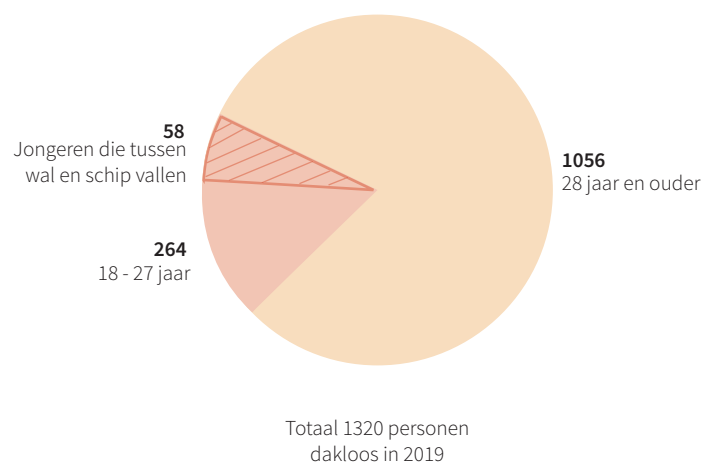

route van kamer naar kamer, van begeleiding naar zelfstandigheid en van prive naar openbaar

INHOUD

<u>Dak- en thuisloze jongeren vallen tussen wal en schip</u>	
Aanleiding	04
Het verhaal; mijn jeugd was lastig	08
Omzetten naar positieve spiraal	12
Inlooppunt als schakel tot aanmelden hulpinstanties	14
 <u>Een gat in de stad</u>	
Herkenning in de stad	20
Het verhaal; na een drukke winkelstraat plotseling tussen metalenblikken	24
Aan de rand van bedrijvigheid	32
Nieuwe informele route	36
Twee markante kenmerken van de locatie	38
 <u>Goede stad maken</u>	
Mozaïek leidttot levendigheid	44
Kamers van het stedelijk weefsel	46
Toetreding tot de maatschappij	48
De vier stadskamers	52
Reuring - Driepunterplein	54
Ruis - Podium Braak	58
Rust - Akkershof	60
Rust & ruis - Museumstraat	62
 <u>De vier blokken</u>	
Van publieke verbinding tot in de luwte	68
Inlooppunt Neo	76
Werkplaats Loods 076 en Mols	80
Beschermd wonen A - Akkershof	86
Atelier en zelfstandig wonen	92
Het verhaal; ik zie een jongen schommelen en mensen basketballen	98
 <u>Tot slot</u>	
Reflectie	110
Dankwoord	116
Bronnen	118

DAK- EN THUISLOZE JONGEREN VALLEN TUSSEN WAL EN SCHIP

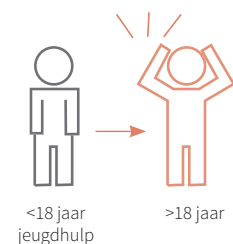
AANLEIDING

In het nieuws gaat het bijna nooit over dak- en thuisloze jongeren. Er is een tijdje geleden, in 2018, wel een programma van Beau van Erven Doorens aan gewijd: 'The Rotterdam project'. Het aantal daklozen is blijven stijgen in de afgelopen jaren.¹ Zo komen deze schrijnende situaties ook aan het licht tijdens een nieuw programma 'half Holland dakloos'. Vooral het probleem onder jongeren wordt steeds groter. In een online nieuwsbericht van de NOS stond in 2019 dat er in de afgelopen drie jaar het aantal thuislozen verdrievoudigde in Nederland tussen de 18 en 30 jaar, tot ruim 12.000.¹

Ik woon zelf nu 8 jaar in Breda en kom af en toe een dakloze volwassene tegen. In het begin weet je nog niet helemaal de weg in de stad en fiets je op plekken waarna je er een bepaald gevoel bij krijgt. Zo ook toen ik een keer fietste door de Slingerweg om naar het station te gaan. Ik fietste toen langs de daklozenopvang en er stonden best veel daklozen op de stoep met elkaar te praten, te drinken of te roken. Er hing een vreemde sfeer, voelde me bijna onveilig. Sindsdien ben ik niet meer door die straat heen gefietst. Vaak kom je ook dezelfde daklozen in het centrum tegen. Maar altijd zijn deze daklozen voor mij gevoel wat ouder.

Zo verbaasde mij dat in een nieuwsbericht van 2019 stond dat één op de vijf daklozen in de regio Breda jongeren is dan 27 jaar.¹ Ik ben zelf 29 jaar en heb nooit een moment gehad dat ik op het punt stond om dakloos te worden. Ik besef dat ik mijn leven goed op orde heb, maar dat er veel jongeren zijn voor wie dat niet geldt. In 2019 waren in Breda in totaal 1320 personen dakloos geregistreerd en daarvan waren 264 mensen jongeren dan 27 jaar.² Maar exacte cijfers zijn niet mogelijk want daklozen jongeren zijn merendeel 'onzichtbaar'.

Ze schamen zich voor de situatie waarin ze zich bevinden en willen niet dat hun reputatie wordt aangetast.³]. Ze zullen zich namelijk aanpassen naar hun leeftijdsgenoten en kopen daarom vaak dure merkkleding om erbij te horen. Ze zijn zo niet altijd te herkennen op straat en hebben niks weg van traditionele dakloze. Het confirmeren aan leeftijdsgenootjes zorgt er ook voor dat ze schulden gaan opbouwen. Mede door hun uiterlijk en het niet op straat slapen, maakt het voor hulpinstanties lastig om in contact te komen met dakloze jongeren.

1. Moeilijke jeugd en geen recht op jeugdhulp; tussen wal en schip

2. Geen huisvesting: wel inkomen maar geen betaalbare woning kunnen vinden

3. Onhoudbare thuissituatie: bereiken leeftijd 21 jaar (kostdelersnorm)

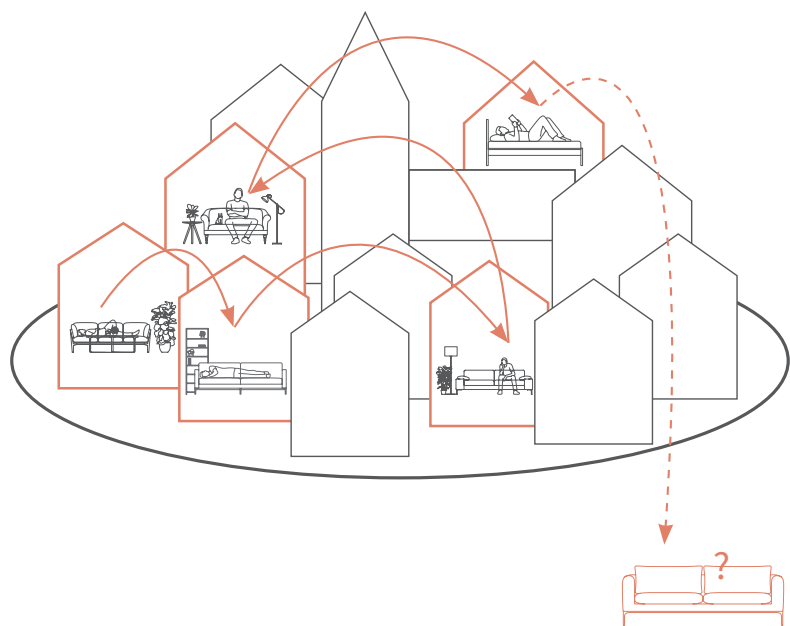
Drie type aanleidingen

Er zijn drie type aanleidingen die ervoor zorgen dat een jongere dakloos wordt.¹ Ze komen door één van deze drie aanleidingen als eerste stap in een negatieve spiraal terecht. De meest voorkomende aanleiding is dat jongeren al een moeilijke jeugd hebben gehad met soms persoonlijke problemen. Tot hun achttiende krijgen ze jeugdhulp maar na hun achttiende komen ze daar niet meer voor in aanmerking en daardoor vallen ze tussen wal en schip.

Het tweede type aanleiding die in de huidige tijd steeds vaker voorkomt is dat er voor de jongere geen huisvesting is. Door de huidige woningmarkt en de grote vraag naar kamer of studio's zorgt ervoor dat de prijzen hoog zijn. Hoewel jongeren inkomen hebben, kunnen ze geen betaalbare woningen vinden.⁴ Als ze wel een woning vinden, gaat een groot deel van hun inkomen op aan de huur. Hierdoor bouwen ze vaak veel schulden op.

De derde en laatste type aanleiding is dat veel jongeren nog bij hun (alleenstaande) ouder(s) wonen en met het bereiken van de leeftijd van éénentwintig jaar betekent het dat de overheid hen zien als zelfredzaam. Dat betekent dat hun ouder wordt bekort op hun uitkering en de jongeren, gezien vanuit de overheid, mee moet betalen met hun ouder wat ze vaak niet kunnen. Het wordt de kostdelersnorm genoemd en zorgt voor een onhoudbare thuissituatie voor jongeren. De ouder is dan genoodzaakt om hun kind op straat te zetten, ook corona heeft nu invloed op de thuissituatie van (eenouder) gezinnen.³

De drie type aanleidingen van wegvallen jeugdhulp, te onzekere woningmarkt en een onhoudbare thuissituatie resulteert voor jongeren dat ze geen huisvesting meer hebben. Door mee te willen blijven doen met leeftijdsgenoten en in sommige gevallen op een slechte manier geld te willen verdienen, raken ze verstrengeld in een negatieve spiraal. Het kan zijn dat ze dan ook betrokken raken bij criminaliteit of raken verslaafd om zo even onttrokken te worden van de werkelijkheid.⁴

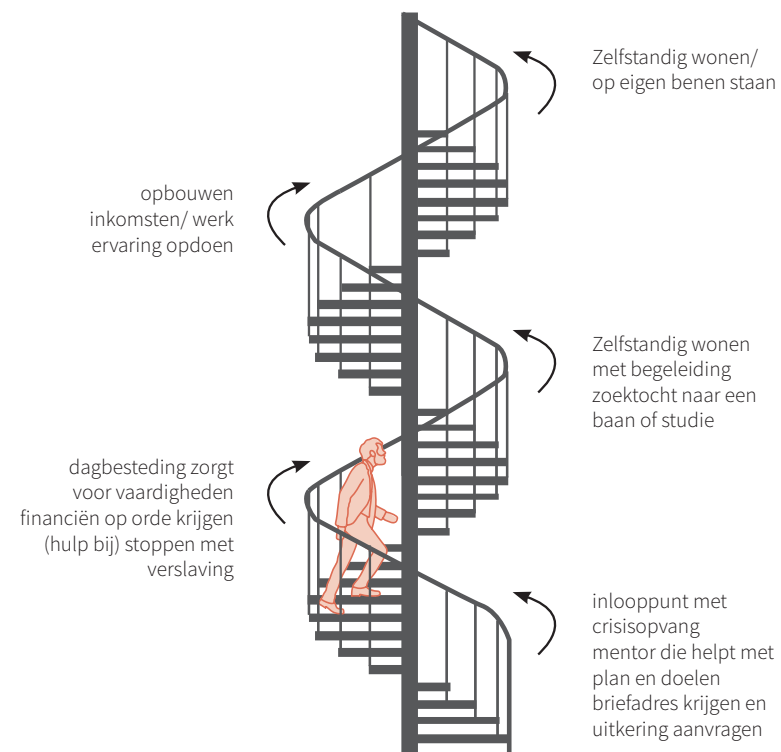

Door die wanhopige situatie elke dag, verlies je ook je toekomstdromen. We passen als dakloze jongeren niet tussen de gemiddelde dakloze of drugverslaafde van een daklozenopvang.⁵ Maar waar we wel terecht kunnen? Eigenlijk weet iedere dak- en thuisloze jongere niet waar ze naar toe moeten gaan. Een toegankelijk aanspreekpunt zou al fijn zijn om een eerste stap te kunnen zetten. De eerste stappen zijn het moeilijkst maar juist belangrijk om überhaupt verder te komen.⁵ Sommige lotgenoten slapen zelfs op straat of in de bosjes. Ze proberen dan met schilderijtjes, kaarsen, een waslijn en bloemen een bepaalde knusheid te creëren. Uiteindelijk willen we allemaal een voor onszelf maar niet op straat, in een bosje of de nachtopvang.⁶

Als je als dak- of thuisloze jongere wel de sprong durft te wagen om de drempel van het gemeentehuis in Breda te nemen, dan worden er eerst verschillende vragen gesteld en vanuit daar een startgesprek. Zo kreeg ik ook een plek aangeboden bij de crisisopvang. Deze opvang ligt langs het spoor en is vaak bezet met langdurige daklozen. Ook is het gênant om tegen vrienden te zeggen dat ik in de crisisopvang slaap. Slapen op de bank van een vriend of lotgenoot is vele malen makkelijker.

Centraal Onthaal helpt zowel bij het aanbieden van een plek bij de crisisopvang als bij het krijgen van een postadres. Dit zorgt ervoor dat je geregistreerd staat en loon of een uitkering zou kunnen ontvangen. Hierna kan ook het traject gestart worden voor de juiste hulp en aanmelding bij SMO Breda voor een tijdelijke woonvoorziening. De hulpinstanties geven je de juiste ondersteuning voor doorgroeien in studie of te zoeken naar de juiste baan. Eerst voelde alles als vluchten maar daarna kreeg ik meer rust om weer te bouwen. Ik heb me heel erg alleen gevoeld in die periode. Altijd alles wat ik wilde was om gewoon normaal te kunnen zijn.⁵

Toen ik uiteindelijk een baan had, sliep ik nog steeds op straat, in de opvang of bij toevallige vrienden. Als ik een huisje wilde huren, dan ging mijn geld op aan de huur en had ik geen geld voor eten of andere dingen. Ik heb dan nog steeds geen eigen thuisplek die ik zou kunnen inrichten. Daardoor kan ik niet de volledige rust vinden. Ik blijf het gevoel houden dat ik buiten de maatschappij sta. SMO Breda is heel behulpzaam maar je wordt in het eerste traject wel uitgepluisd binnen welk hokje je valt; prostitutie, criminaliteit, verslavingen of geestelijke beperkingen. Sommige lotgenoten voelden de drang om dan maar binnen een hokje te gaan passen. Er zijn veel dak- en thuisloze jongeren zoals ik, die juist tussen wal en schip vallen en weer verdwijnen van de radar van de hulpinstanties.

OMZETTEN NAAR EEN POSITIEVE SPIRAAL

Uit het voorafgaande verhaal komt naar voren dat dak- en thuisloze jongeren moeite hebben om een stap naar hulp te zetten. Ze weten niet hun weg te vinden in het ondoorzichtige veld van instellingen. Mochten ze wel in het hulptraject zitten, dan vinden ze het moeilijk om dit vol te houden.⁷ Door alles wat ze meegemaakt hebben, dit is voor iedere dak- of thuisloze jongeren weer anders, blijven ze in de negatieve spiraal hangen.

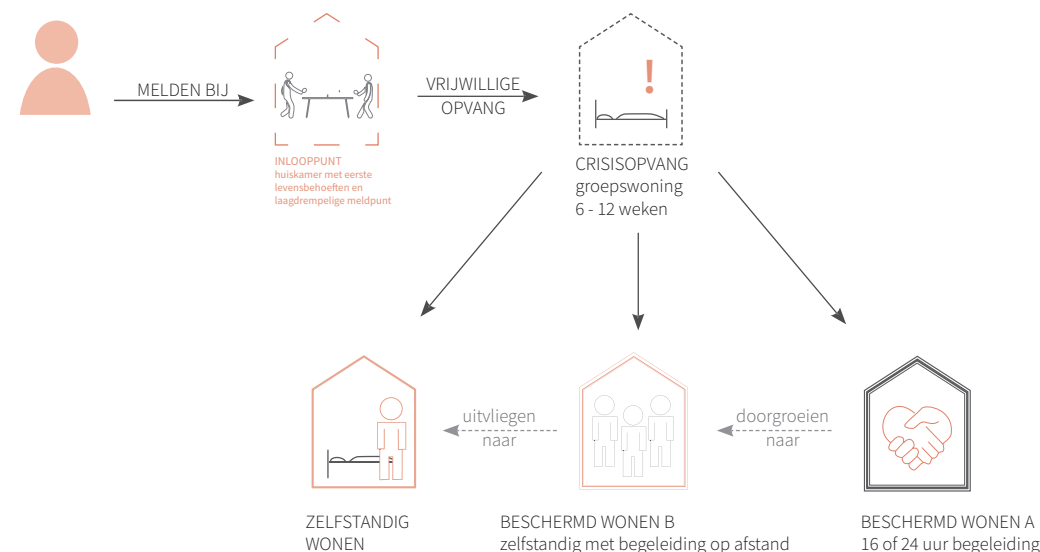
In het huidige opvangsysteem moet een dakloze zich melden bij het loket van Centraal Onthaal in het gemeentehuis.² Het is voor een dak- of thuisloze jongere lastig om zijn of haar verhaal te doen in een publieke ruimte. Het moment van melden is echter juist een belangrijke stap. Daardoor kunnen ze een briefadres krijgen dat weer toegang geeft tot een uitkering en een slaapplek bij de crisisopvang. Ze slapen dan nog liever op de bank bij een toevallige vriend of kennis en verdwijnen vaak op die manier weer uit het zicht van hulpinstanties.³

Vooraf het melden bij Centraal Onthaal is een belangrijke stap richting een positieve toekomst. Al is dat in het huidige opvangsysteem nog een grote stap voor dak- en thuisloze jongeren. Het in aanraking komen van een positieve spiraal is belangrijk. Door de jongeren te leiden naar een plek als centraal punt voor laagdrempelige hulp van instanties of een doorverwijzing krijgen naar de juiste instantie. Het is een inlooppunt maar voelt heel welkom. Het is niet specifiek gericht op hulp aanbieden en melden. Het is juist een plek die welkom aanvoelt, alle jongeren zijn welkom. Ze voelen dak- en thuisloze jongeren zich niet anders dan andere jongen. De begeleiding kan met de jongeren praten en eventueel stappen ondernemen om een jongere te koppelen aan een hulpverlener.

Op tijd signaleren is zo belangrijk. De molen van alles niet ingaan, het niet te ver door laten lopen en het voor zijn is belangrijk.⁵ Door het inlooppunt te behandelen als jongerencentrum voelt een dak- en thuisloze jongere zich niet anders dan de rest. Op een laagdrempelige manier kan aangegeven worden of diegene hulp zoekt bij die situatie. Dit inlooppunt is een start van een positieve spiraal naar een goede basis voor een betere toekomst.

Het melden is de eerste belangrijke stap van de positieve spiraal maar het vervolg is ook belangrijk. Het aanbieden van een crisisslaapplek zodat ze in het zicht blijven van instanties is al een begin om deze spiraal vast te houden. Een goede doorstroming bieden is het verdere gevolg wat resulteert in tijdelijke huisvesting van groepswonen onder begeleiding naar zelfstandig wonen met begeleiding. Het zijn iedere keer kleine stapjes richting hun toekomst wat uiteindelijk resulteert in weer zelfstandig op eigen benen kunnen staan. Dagbesteding draagt bij aan hun eigen kwaliteiten of talenten en de ontwikkeling voor hun toekomst. Ze krijgen weer een dagritme en uiteindelijk ook meer ervaring in hun kwaliteit of talent. Zo werken ze aan hun zelfstandigheid en bouwen ze werkervaring op om inkomen te gaan opbouwen. Zo kunnen ze steeds meer op positieve wijze deel uitmaken van de maatschappij.

INTRODUCEREN NIEUW SYSTEEM

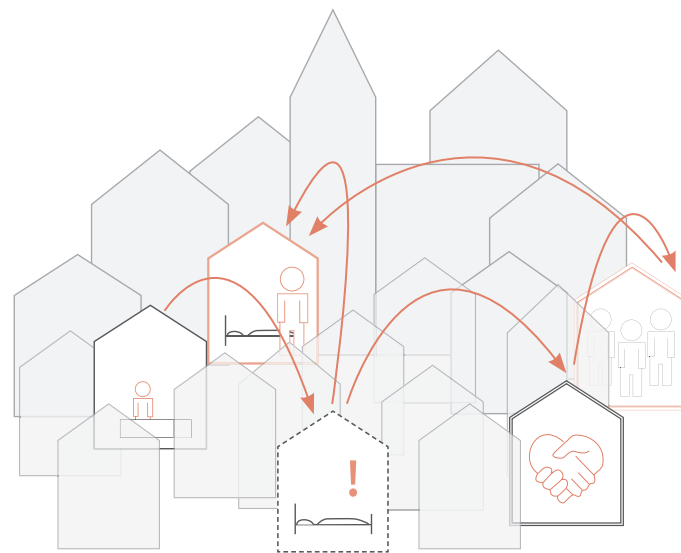
INLOOPPUNT ALS SCHAKEL TOT AANMELDEN HULPINSTANTIES

Voor jongeren ligt de drempel bij hulpinstanties vaak te hoog waardoor het makkelijker is om uit te wijken naar de bank van vriend of kennis. Hierdoor zijn zij vaak onzichtbaar voor het huidige hulpsysteem. Zomoeten dak- en thuislozen zich aanmelden bij het loket van Centraal Onthaal in het gemeentehuis. Een plek met een hoge drempel waar je openlijk moet vertellen dat je dakloos bent en welke problemen je nog meer hebt. Vanuit dit eerste contact wordt gebaseerd of een startgesprek noodzakelijk is. Er wordt gezorgd voor een briefadres zodat eventueel uitkering aangevraagd kan worden. Bij hoge nood wordt er direct een plekje gereserveerd in de crisisopvang. Een opvang waar veelal ook langdurige (verslaafde) daklozen hangen. Niet een fijne plek om als jongeren naar toe te gaan om te slapen en een slaapplek op de bank bij een vriend of kennis is dan makkelijker.

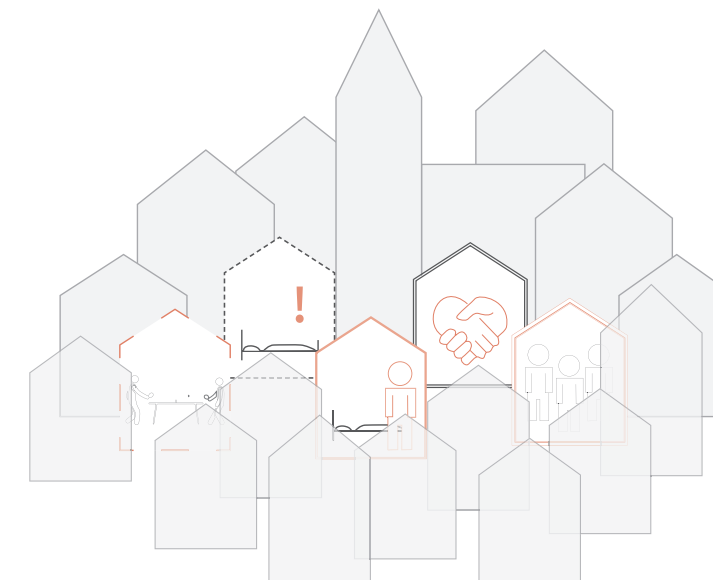
Als ze wel gaan, wordt vanuit daar bepaald welke opvanglocatie passend is bij hun hulpvraag. De dak- en thuisloze jongeren, die tussen wal en schip vallen, kunnen met hoge begeleiding in groepswoon terecht komen. Dit wordt beschermd A genoemd. Vanuit daar kunnen ze doorgroeien naar beschermd wonen B, wat zelfstandig wonen is met begeleiding op afstand. Om uiteindelijk uit te vliegen naar een zelfstandige woning. Tijdens dit proces van doorgroeien in huisvesting en minder begeleiding, zullen de dak- en thuisloze jongeren iedere keer naar een andere context verhuizen. De opvanglocaties liggen aan de randen van de stad of in een industrieterrein en zijn geïsoleerd van de maatschappij. Door het verhuizen naar een nieuwe huisvesting verandert ook iedere keer de context en raken ze hun opgebouwde basis weer kwijt.

Introduceren nieuw systeem

Om deze jongeren te bereiken is een inlooppunt nodig met een lage drempel zodat zij zich in een fijne omgeving kunnen aanmelden bij hulpinstanties. Het is een plek die voor alle jongeren toegankelijk is en aanvoelt als een huiskamer voorzien van de eerste levensbehoeften. Het zo vroeg mogelijk signaleren van de situatie van de jongeren is belangrijk in combinatie met een eigen plek hebben. Zo kunnen via hulp in het inlooppunt een slaapplek krijgen in de crisisopvang. Er wordt vanuit daar hulp geboden in de zoektocht in de directe omgeving naar de juiste type huisvesting voor de lange termijn. We moeten de dak- en thuisloze jongeren zien als dat ze blijven deel nemen aan de samenleving. Ze niet wegstoppen aan de randen van de stad maar juist onderdeel van de inclusieve stad. Dat is een stad waar iedereen welkom is ongeacht afkomst, beroep, leeftijd enzovoort. Juist voor de dak- en thuisloze jongeren een plek midden in de stad, die toegankelijk is en ze onderdeel blijven uitmaken van de samenleving. Een plek in de stad dichtbij de bruisende maatschappij en het dagelijkse ritmiek van de stad blijven ervaren. Het is dan ook belangrijk dat alle type huisvesting binnen bij elkaar samenkomen. Dit zorgt ervoor dat ze niet iedere keer hun opgebouwde basis verliezen maar kunnen voortborduren op wat ze al opgebouwd hebben.

Huisvestingslocaties van het huidige systeem liggen verspreid en veelal aan de rand van de stad. Als dak- en thuisloze jongeren doorgroeien naar een andere huisvesting, verliezen ze hun opgebouwde basis weer

Dak- en thuisloze jongeren juist zien als onderdeel van de inclusieve stad, bij de bruisende maatschappij en onderdeel blijven uitmaken van de samenleving. Ze ervaren de dagelijkse ritmiek van de stad, die ze zelf zijn kwijtgeraakt. De verschillende type huisvesting bij elkaar midden in de stad om zo een vaste basis aan te bieden

EEN GAT IN DE STAD

HERKENNING IN DE STAD

Nu ik alweer 8 jaar in Breda woon, herken ik veel plekken in de stad. Niet alleen straatnamen, maar vaak alleen met een woord dat verwijst naar een plek. Een omschrijving van wat zich daar bevindt, zoals een bushalte of een park. Een vluchtige omschrijving van wat er te zien is. Zo spreek ik vaak met anderen af bij de ‘glitterrotonde’. Die wordt zo genoemd omdat het asfalt van deze rotonde in het centrum glinstert. Maar zo zijn nog meer plekken in de stad. Niet altijd zijn de benamingen daarvan positief. Zo heb je ook ‘de kuil’ een plek in het centrale park van Breda, die verdiept ligt en omsloten is met een stenen kader. Hier zitten vaak wat ‘duistere types’. Er wordt vaak gewaarschuwd dat hier waarschijnlijk ook in drugs gedeald wordt. Dat zorgt al voor een inkleuring van de plek die je doet aarzelen om er heen te gaan.

Zo heb je in Breda nog een tweetal plekken die voor veel mensen uit Breda bekend zijn. De Slingerweg, een straat waar je soms bij haast door fietste om de trein of bus nog te halen. Nu ik alweer 8 jaar in Breda woon, herken ik veel plekken in de stad. Niet alleen straatnamen, maar vaak alleen met een woord dat verwijst naar een plek. Een omschrijving van wat zich daar bevindt, zoals een bushalte of een park. Een vluchtige omschrijving van wat er te zien is. Zo spreek ik vaak met anderen af bij de ‘glitterrotonde’. Die wordt zo genoemd omdat het asfalt van deze rotonde in het centrum glinstert. Maar zo zijn nog meer plekken in de stad. Niet altijd zijn de benamingen daarvan positief. Zo heb je ook ‘de kuil’ een plek in het centrale park van Breda, die verdiept ligt en omsloten is met een stenen kader. Hier zitten vaak wat ‘duistere types’. Er wordt vaak gewaarschuwd dat hier waarschijnlijk ook in drugs gedeald wordt. Dat zorgt al voor een inkleuring van de plek die je doet aarzelen om er heen te gaan.

Zo heb je in Breda nog een tweetal plekken die voor veel mensen uit Breda bekend zijn. De Slingerweg, een straat waar je tot 2016 vaak nog langs fietste bij haast om de trein of bus nog te halen. Vaak met Een vaak gehoord commentaar bij die route was dat die gevaarlijk was. Zelf heb ik in een poging om een trein te halen ook vaker door deze straat gefietst. De straat heeft inderdaad op bepaalde punten een onprettig gevoel. Er hangen vaak mensen rond die je niet helemaal vertrouwt en niet zelden krijg je commentaar of hoor je opmerkingen in het voorbijgaan. Doe komen vaak van gebruikers van de doorstroomlocatie, een dag- en nachtopvang voor daklozen. Dat het spoor aan de andere kant van de straat ligt draagt bij aan de rauwe en onveilige uitstraling van de straat. Het is een combinatie van factoren die niet echt helpt bij de integratie van daklozen die toch al aan de rand van de maatschappij staan. Door de afgezonderde situatie vermijden veel bewoners van de stad deze plek, en daardoor ook de daklozen.

Het is juist cruciaal om dakloze jongeren niet te isoleren en buiten de samenleving te plaatsen maar ze er juist deel van te laten uitmaken. Zichtbaar blijven, meedoen en bijdragen zijn essentiële voorwaarden om deze jongeren weer een perspectief te bieden. Uit die analyse en waarneming volgt mijn ambitie om een geschikte, meer passende en transparante locatie voor dakloze jongeren in Breda te ontwerpen. Een plek die passend is bij hun wensen en verwachtingen en die hen op een duidelijke wijze onderdeel laat zijn van stad en samenleving.

Een andere, vergelijkbare plek is de grote parkeerplaats met streetart wanden aan de rand van de winkelstraat in het centrum. Het is een wat vreemde plek die wat ongepast aanvoelt. De parkeerplaats van 12.000m² is ongeveer zo groot als twee voetbalvelden en heeft een aantal ruwe achterkanten van de winkels uit de naastgelegen winkelstraat.

De Mols-parking is vooral bedoeld voor het winkelpubliek dat vanaf de parkeerplaats via een klein steegje de winkels snel kan bereiken. Het is daarmee een centrale locatie die vooral dienstbaar is aan de omzet van winkeliers en hun klanten. Ondanks die nuttige functie overheerst de indruk van leegte. 'Mols parking' op Google levert ook een groot aantal verwijzingen naar meningen over enerzijds het fijne parkeren en anderzijds de lelijkheid van de plek. Het is, kortom, een plek in de stad die veel meningen oproept, zowel positief als negatief.

Er wordt op deze plek ook al jaren gestudeerd maar er is nog steeds niks van de grond gekomen. Dit lege gat in de bruisende binnenstad is voor mij niet te begrijpen, zo in het midden van de historische contouren van de stad. Wat juist helemaal fantastisch is door de ruwe achterkanten en de ligging in de luwte. Een goede plek voor mijn programma, door de al bestaande kenmerken die passen bij een jongerencultuur. Het is ook een plek in de binnenstad van Breda die nog beter gemaakt mag worden. Zo zou de locatie kunnen bijdragen aan een betere integratie van jongeren aan de samenleving. Een functie die het nu al heeft, maar die nog niet voldoende is ingericht en ontworpen.

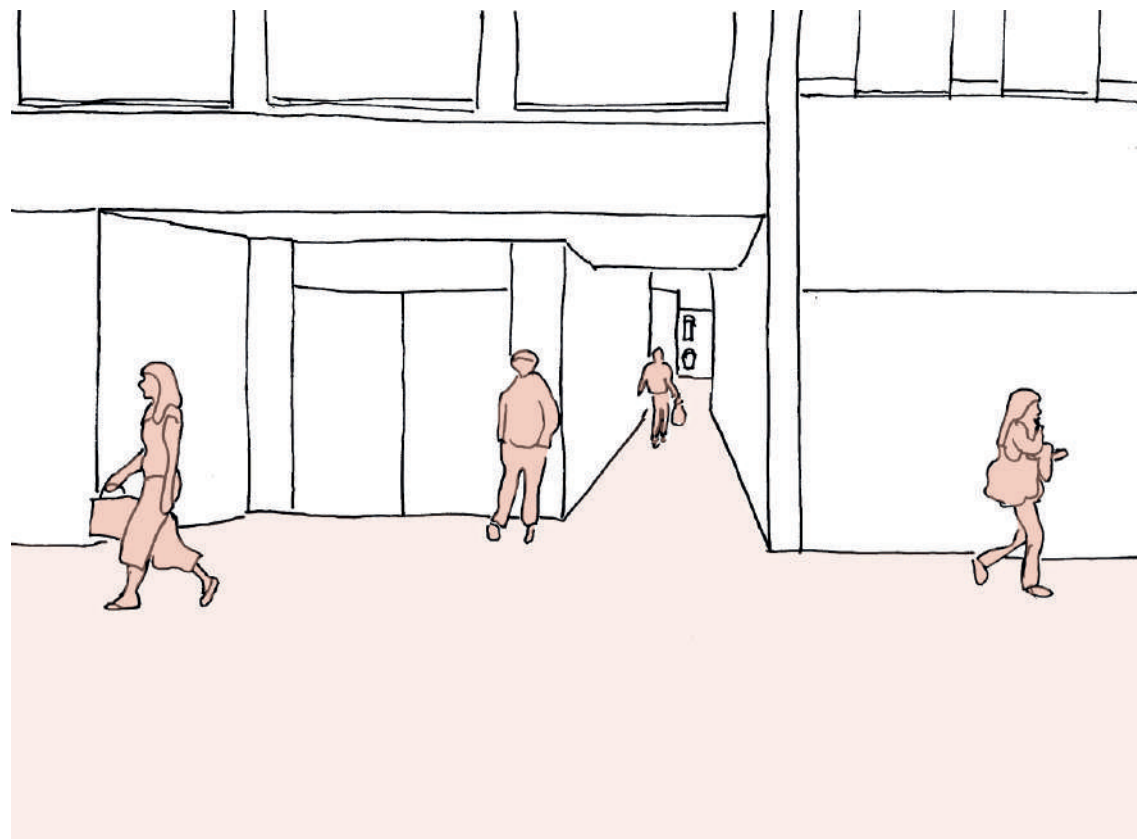
Thijs Jansen

15 februari 2021

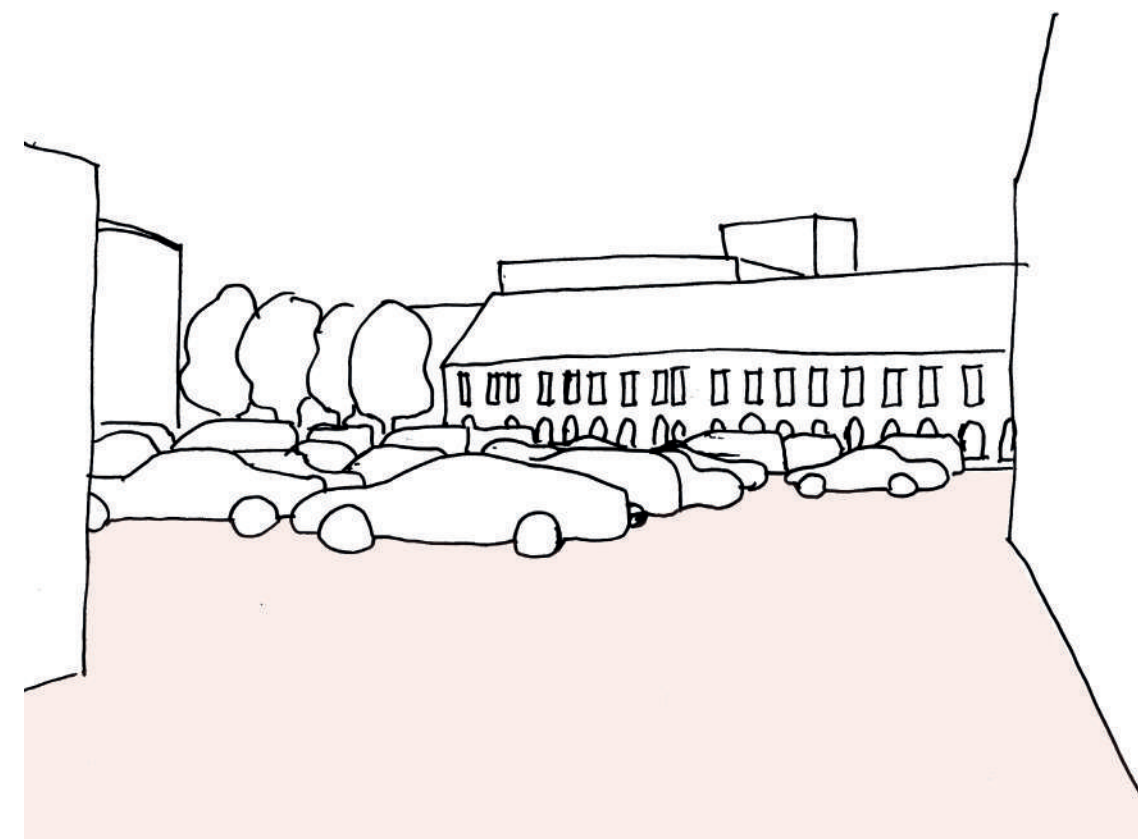
13:30 uur

Breda

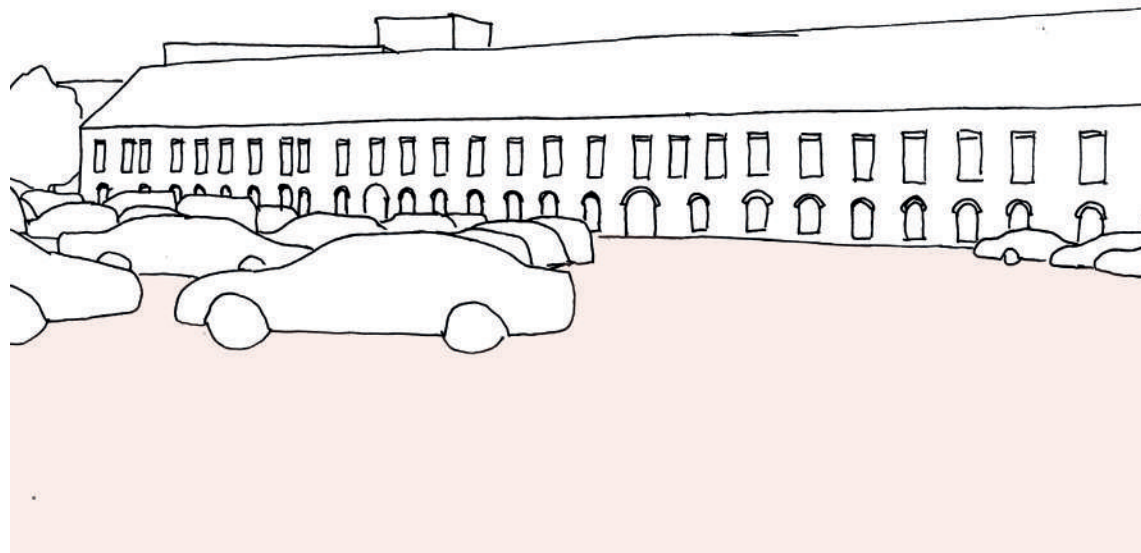
Vanuit het station, loop ik door Valkenbergpark, het bekende Bredase stadspark, in de richting van de winkelstraten. Ik moet even voor het voetgangers stoplicht wachten voordat ik de ring van Breda kan oversteken. Bussen en fietsers komen aan mij voorbij. Als ik oversteek, kom ik in de wat rustigere winkelstraat. In de verte zie ik een klein kerkje tussen de winkel staan. Dichterbij gekomen zie ik dat het een klein kapelletje is. Het is nog steeds in gebruik en heeft ook prachtige gebrandschilderde ramen.

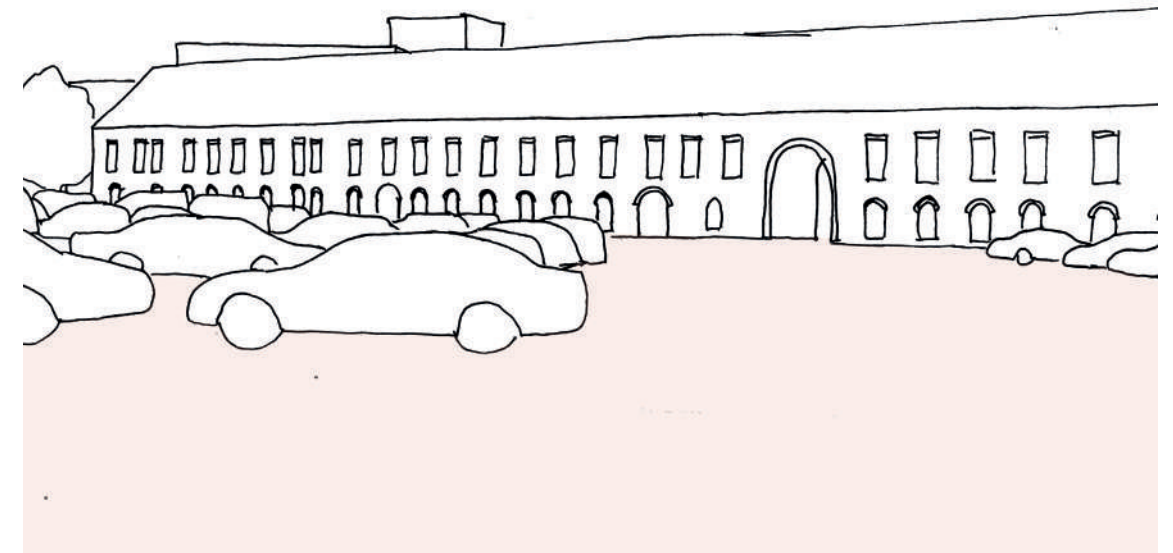
Als ik verder zuidwaarts loop, valt mijn oog op een klein steegje. Het loopt bijna als vanzelf over in een kleine winkel die eraan grenst. De grote letters van het bord 'parking centrum Mols' aan het einde van het steegje vallen me pas later op. Nieuwsgierig geworden loop ik verder het steegje in. Waar het steegje ter hoogte van het winkeltje nog heel laag is worden de muren verderop hoger en zijn beklad met een ratjetoe aan graffiti. Aan het einde van steeg wordt het wat breder en rechts staan een paar betaalautomaten tegen de hoge muren vol met graffiti. Als ik verder om me heen kijk, zie ik een asfalt vlakke vol met auto's.

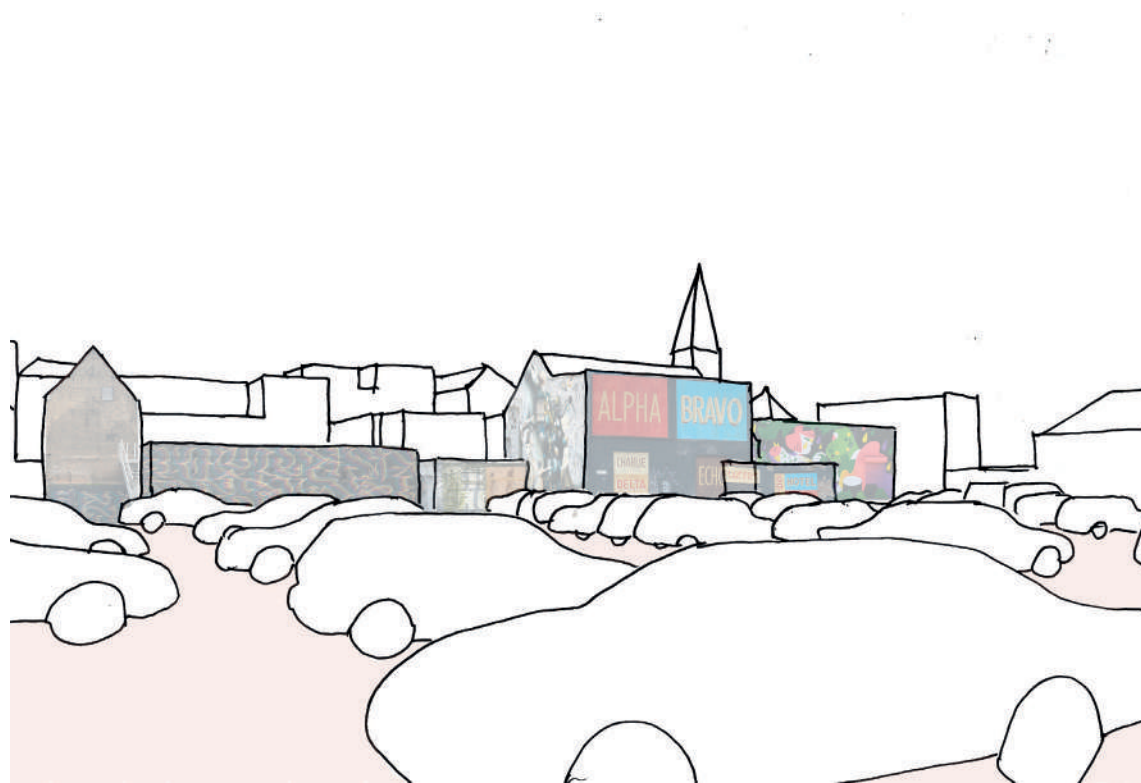
Het is heel vreemd om na een drukke winkelstraat vrij plotseling tussen metalenblikken te staan. 'Mols parking' wordt deze plek genoemd die maar liefst 400 parkeerplaatsen telt. In Breda wordt in nieuwsartikelen de plek vooral benoemd als spuuglelijk en niet weg te krijgen.⁸ In 1910 stond op deze plek de melkfabriek 'De Hoop'. Sinds 1937 rukte de auto ook hier in de stad op en vestigt zich een garagebedrijf naast de melkfabriek. Sinds 1967 is het voor een deel een parkeerterrein. De melkfabriek werd rond 1972 alweer gesloopt. Rond 1975 werd op de ontstane leegte volgebouwd met kleine huisjes en werd een klein arbeiderswijkje. De buurt stond ook wel bekend als een rosse buurt. Dat komt in 1978 in handen van heer Mols en die op dat moment al bezig was met het slopen van de kleine panden in de omgeving. Daarmee liep hij vooruit op de verwachte inrichting van het gebied, die door de gemeente was beoogd. De bedoeling was dat het gehele terrein tijdelijk in gebruik zou worden genomen voor parkeren. Maar sinds dat moment, nu 43 jaar gleden, is er niks meer veranderd aan de situatie. Het is nog steeds een asfalt vlakke vol met auto's midden in een historische binnenstad.

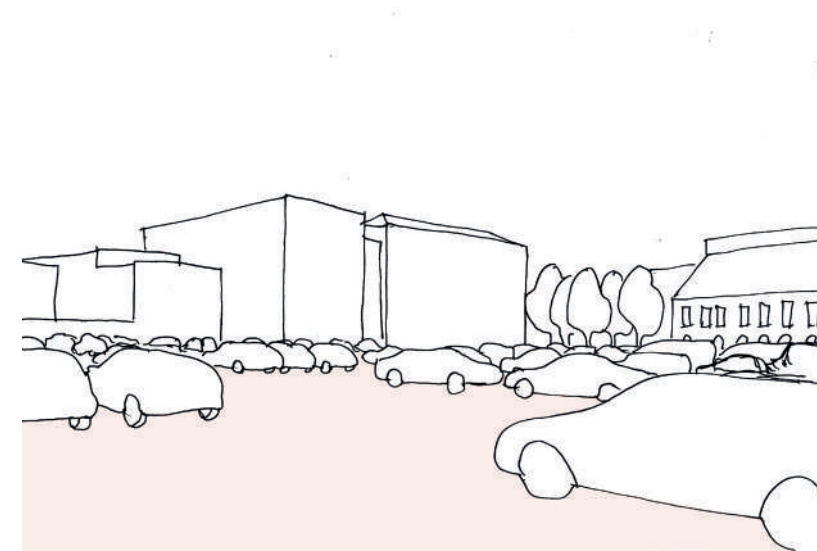
Vanuit de smalle steeg zag ik de gehele tijd een ouder gebouw in de verte staan. Nu ik op de Mols parking sta, zie ik dit gebouw wat beter. Dit oude gebouw wordt 'de lange stallen' genoemd. Het gebouw is zo lang, dat als ik links kijk, ik het einde van het gebouw nog net kan zien. Maar als ik rechts kijk, het einde maar niet in zicht komt. Dit oude gebouw is 180 meter lang. Het is in steen gebouwd rond 1763 en heeft herhalende rondboogvenster ramen die heel typerend zijn. In 1863 werd het gebouw opgehoogd met een verdieping. Daarvoor stonden er tot circa 1713 houten barakken die dienst deden als ruitersstallen voor de paarden van de cavalerie.

Na de ontmanteling van de Bredase vestingwerken in 1875 bleef het onderdeel van het kazerneterrein. Maar rond 1900 werd het gebouw in gebruik genomen als arbeiderswoningen. Pas veel later werden die omgetoverd tot studentenwoningen en ateliers. Nu is het gebouw weer toe aan een renovatie om mee te gaan naar de toekomst. Het gebouw wordt nu gerenoveerd en getransformeerd tot 90 appartementen en er komt een nieuwe entreepoort. Dat is de eerste schakel van de transformatie van de omgeving van deze parking. De militaire kazerne, die zich achter de lange stallen bevindt, wordt medio 2021 opgeleverd. Er zijn een botanische tuin, woningen, een museum en een hotel gepland. Daardoor worden het 'groene, rustige Chassépark' en de 'stedelijke, stenige en dynamische binnenstad' met elkaar verbonden. De nieuwe poort zal een toegangspoort zijn naar de dynamische binnenstad. Dat betekent dat de huidige asfaltvlakte dan ook onderdeel van die nieuwe route wordt. De aanblik en inrichting ervan zullen een belangrijke rol gaan spelen in de ervaring van vele bezoekers aan de Bredase binnenstad. Hier doet zich dus een uitgelezen kans voor om een verwaarloosde plek weer onderdeel te laten zijn van de bruisende binnenstad van Breda.

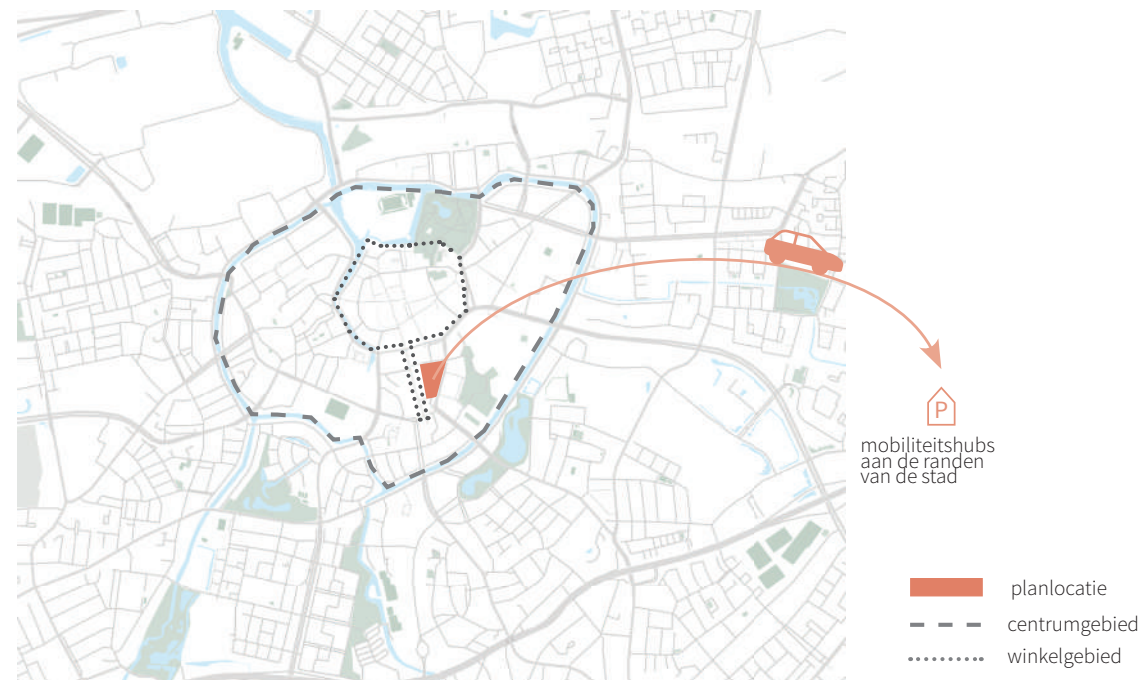

Ik loop verder over de Mols parking om nog wat meer te zien van de omvang van het parkeerterrein. In cijfers gevat is de oppervlakte van het parkeerterrein circa 12.000 vierkante meter. Dit staat gelijk aan twee voetbalvelden. Het is een behoorlijk groot gebied dus. Nu ik mezelf omdraai, zie ik achter me allemaal blinde muren. Het zijn dichte achterkanten van de bruisende winkelstraat die erachter zit. Deze muren langs de rand van het parkeerterrein hebben verschillende hoogtes en ik zie ook allerlei streetart. Als ik dichterbij kom, zie ik de oneffenheden van de muren beter. De muren zijn afgebrokkeld en heel ruw maar de streetart blaast ze weer nieuw leven in. De verschillende streetart op de muren hebben een verhaal. Ze zijn onderdeel van de Blind Wall Gallery, een museum op straat. Ik scan de audio guide naast de grote rat, die centraal staat over heel de muur. Het verhaal gaat over de kapel, die ik eerder had gezien op weg naar hier. De kapel is gebouwd ter ere van Sint Joost, de patroonheilige van pestlijders en andere besmettelijke ziektes. Wanneer er weer een pestepidemie uitbrak zochten de bewoners van de stad bescherming en vergeving bij de kerk. Men zag de zwarte dood als een straf van God. Bij de kapel hoorde ook een kerkhof, deze lag achter de kerk. Deze is al lange tijd verdwenen en onderdeel geworden van de Mols parking.

Nu ik hier een tijdje sta op de Mols parking, merk ik hoe rustig het eigenlijk is zolang de bezoekers in de stad zijn. Er komt niet veel verkeer en de Mols parking ligt een beetje verscholen achter het gebouw 'de lange stallen'. Het lange gebouw beschermt de Mols parking van de drukke straat genaamd de Keizerstraat. Hierover gaat het meeste verkeer van auto's, bussen, fietsers en voetgangers. De gemeente Breda wil in haar visie van 2040 de auto's uit de binnenstad gaan weren en dus zal in de toekomst deze parking een andere functie verkrijgen. Daarmee zal ook de keizerstraat een ander type straat worden, waar de fietsers en voetgangers samen met het groen meer ruimte krijgen. Wel zal de kleine parkeergarage van 160 parkeerplaatsen, dat naast de winkelpassage zit, blijven bestaan. Dit zal nog een kleine hoeveelheid auto's naar de binnenstad trekken. Maar de meeste bezoekers zullen hun auto buiten de ring moeten gaan parkeren, dat betekent dat ze door het groene Chassé park richting de winkelstraat zullen trekken. Sommige zullen dan door de nieuwe poort van de lange stallen lopen over de parking en de kleine steeg naar de winkelstraat. Maar momenteel kan het nog niet helemaal duidelijk zijn over waar de poort je heen zult brengen omdat je ineens op grote asfalt vlakke staat.

De parking wordt vooral gebruikt voor langzaam verkeersstromen en je moet de plek kennen om deze sluiproute te nemen. Zo veronderstel ik dat alleen inwoners uit Breda deze routes gebruiken om sneller naar het Chassé park, poppodium Mezz of de winkelpassage te komen. Als ik nog een laatste keer om heen kijk, zijn de randen van de Mols parking heel divers. De vele achterkanten met streetart van de bruisende winkels als grote wand zijn typerend aan deze plek. Voor de rest zijn de randen van deze plek een combinatie van voor- en achterkanten van verschillende type gebouwen.

1763
Militaire Chassé Kazerne

1910
Melkfabriek en stadsboerderij

1966
Rosse buurt voor arbeiders

Sinds 1978
Parkeerterrein Mols

AAN DE RAND VAN BEDRIJFVIGHEID

Het lege gat in de binnenstad in Breda is in het verhaal van Thijs al goed naar voren gekomen. Nu vooral gebruikt als parkeerterrein om even snel een boodschapje te gaan doen. Volgens de visie van Breda Binnenstedelijke verplaatsingen nemen af door stimulering van fiets en ov- mogelijkheden maar ook door meer digitaal werken. De visie voor de toekomst is om mobiliteitshubs te voorzien aan de stadsranden en naar de binnenstad gaat door de fiets, voet, OV en mobiliteit uitnodigende alternatieven voor auto zoals elektrische deelscooters. Door de auto meer uit de binnenstad te weren zal dit ook bijdragen aan de leefbaarheid⁹. Door de auto meer uit de binnenstad te weren zal dit ook bijdragen aan de leefbaarheid en het centrum daarmee meer in te richten op fiets en voetverkeer.

De locatie ligt aan de rand van het centrumgebied en daarmee aan de rand van de bedrijvigheid van de stad.. Zo is het ook echt een locatie dat in het zicht ligt. Een plek met een uitdaging om te ontwikkelen. Met de komst van de visie van de gemeente om de auto meer te gaan weren uit de binnenstad en het aanreiken van deze plek als ontwikkellocatie, zie ik dit als nog grotere kans om van deze plek een goed stukje stad te maken.

Door de jaren heen

Die bedrijvigheid aan de randen van de locatie is niet alleen in de huidige tijd maar ook door de jaren heen was dit belangrijk. Zo paste de locatie zich aan naar de verandering om zich heen. Het historisch gebouw 'de lange stallen' was in 1763 onderdeel van de militaire kazerne daardoor liep de straat over de planlocatie heen. Daarna is de functie opgeheven en kwam er op de locatie rond 1910 een stadsboerderij met melkfabriek te staan. Die heeft plaats moeten maken voor een rosse buurt voor arbeiders in 1966. Maar sinds 1978, nu al 44 jaar, is de locatie een parkeerterrein in de binnenstad. Dit zorgt voor bedrijvigheid van dagjes mensen maar levendigheid op deze plek is er niet. Er heerst een rust met af en toe een startende auto op deze plek. Een kans om deze plek nieuwe bedrijvigheid in te blazen.

Te midden van cultuur en retail

De Mols parking ligt aan de achterkanten van de winkels van de Ginnekenstraat. Dagjes mensen en inwoners komen in deze straat om te shoppen. Aan deze straat ligt ook het Sint-Joost kapel, dat vanuit de locatie ook goed zichtbaar. Aan de noordzijde ligt de vernieuwde houtmarktpassage en het KPN- gebouw met tijdelijk wonen en kantoor. Een kenmerkend gebouw, die vele inwoners ook weten te herkennen.

De lange stallen gaat diagonaal langs de locatie en zorgt ervoor dat het wat meer in de luwte ligt. Een heel kenmerkend gebouw door de lengte van 130 meter en zijn getoogde ramen in de plint. Aan de oostzijde van de lange stallen ligt de Chassé kazerne. Vroeger maakten ze samen deel uit van de kazerne maar nu doorkruist de Keizerstraat hun. De Chassé kazerne, wat onderdeel is van het Chassé park, zal medio 2022 opgeleverd worden na een transformatie. Er komt een botanische tuin, stadsarchief en hotel in. Een nieuwe plek die veel attractiviteit met zich zal meebrengen. Naast deze nieuwe botanische plek ligt de Mezz. Het is een poppodium met live muziek in alle genres.

De rustige parkeerterrein Mols parking heeft alleen maar bedrijvigheid om zich heen. Maar op de plek zelf gebeurt er naast parkeren niet veel. Ik zie het als een kans om die mix van de omgeving te gaan versterken op deze locatie.

NIEUWE KORREL ALS SCHAKEL TUSSEN TWEE KORRELS

KLEINE KORREL
PER PAND
1 STRAMIEN

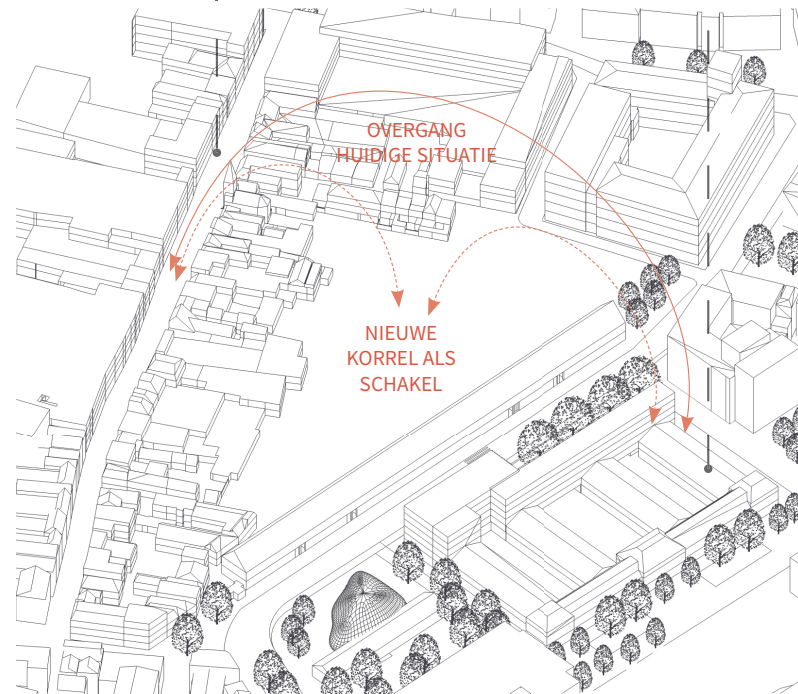
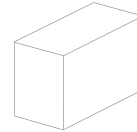
Ginnekenstraat [Winkelstraat]

Chassé Park [campusmodel]

GROTE KORREL
SCHAALLOOS
>10 STRAMIENEN

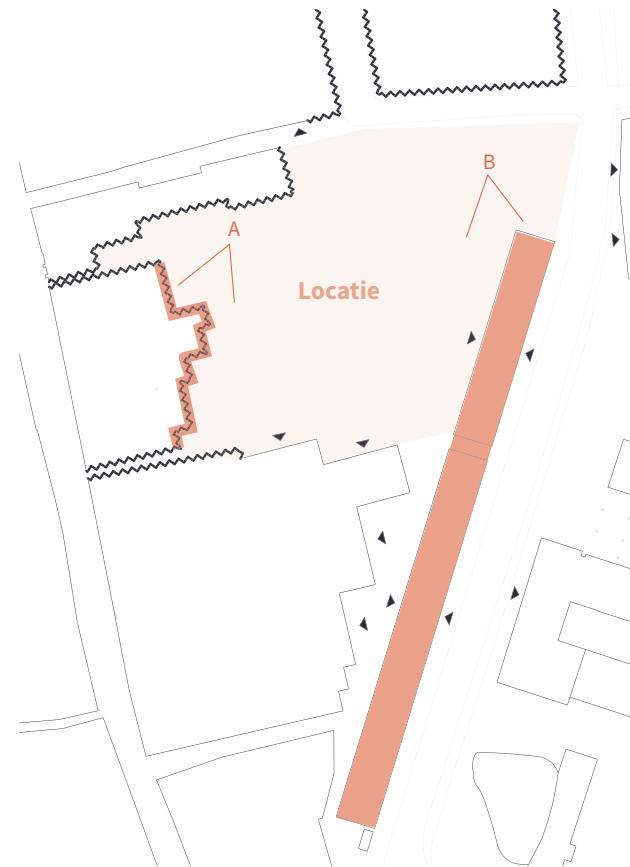
Plangebied ligt tussen twee type bedrijvigheid in maar ook twee type korrels. De winkelstraat met kleine korrel als pandjes en het Chassé Park als campusmodel in een parksetting. Het is een grote overgang tussen de kleine en de grote korrel met daartussen het parkeerterrein Mols. Het is een kans om iets toe te voegen als schakel tussen deze twee bestaande korrels. Dat wil ik doen door een nieuwe korrel te introduceren waarbij er een schakel is tussen klein en groot. Een korrel van met een menselijke schaal en de zichtbaarheid van individualiteit.

NIEUWE INFORMELE ROUTE

Met de renovatie aan het historisch gebouw 'de lange stallen' zal er een poort toegevoegd worden dat ervoor zorgt dat het gebied opener wordt en verbinding met elkaar krijgt. Deze informele verbinding is tussen het Chassé park, door Breda Botanique naar de winkelstraat. De locatie zal onderdeel zijn van de straks drukke publieke route. Ik wil me daarmee ook focussen op het noordelijk deel boven deze route. Een plek dat is omsloten met drie straten; Ginnekenstraat, Akkerstraat en Keizerstraat. Het zuidelijk deel is onderdeel van toekomstige ontwikkeling van de gemeente Breda, wat omvat is als centrum stedelijk wonen.¹⁰

TWEE MARKANTE KENMERKEN VAN DE LOCATIE

Ik wil inspiratie halen uit twee markante kenmerken van de locatie. Het is de geest van de plek die ook mag ervaren worden in mijn plan. Het waarden van bestaande elementen en op deze manier passend te maken op de plek. Het gaat om de prachtige ruwe achterkanten met streetart en het historisch gebouw de lange stallen.

A - Streetart op achterkanten winkels

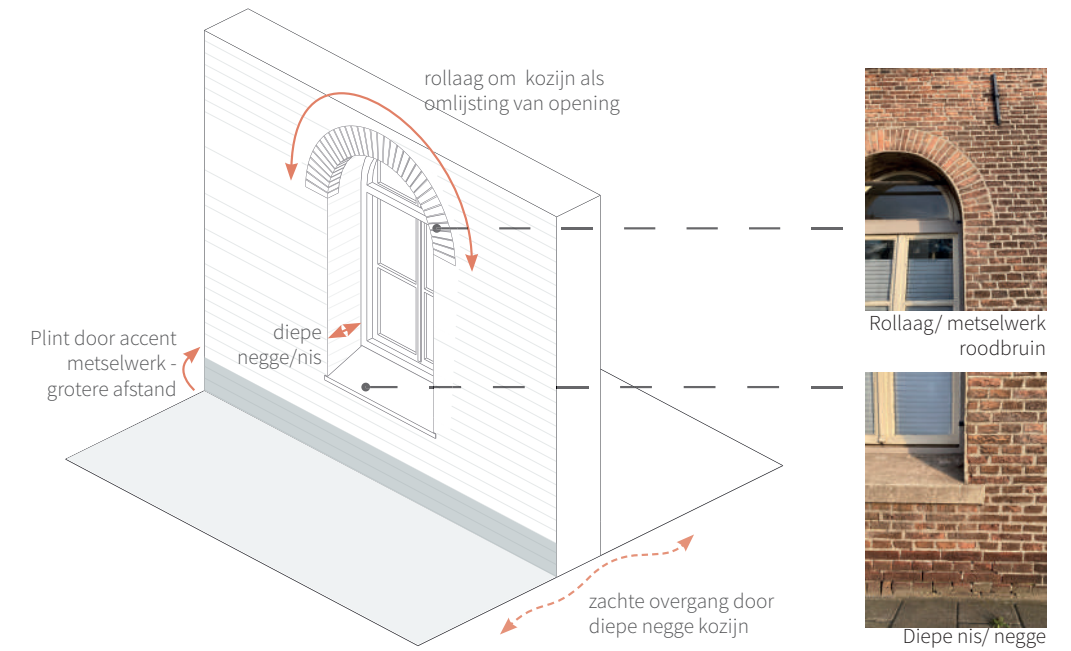

B - Historische gebouw 'de lange stallen'

A. Streetart programmatisch inzetten

De streetart op de achterkanten van de winkels hebben mij geïnspireerd omdat het rauwe urban sfeer met zich meebrengt. Deze wanden wil ik dus behouden en als voorkant gaan zetten in mijn plan. De streetart is onderdeel van de blind walls gallery – openlucht museum op straat met meer dan 100 streetart werken over de stad. Ze zijn geïnspireerd op het verleden, heden op de toekomst van Breda. Op plan locatie zitten ze op de ruwe achterkanten van de winkels. Zo'n ruwe plek past bij de jongerencultuur van ravotten, mogen doen en niet binnen de lijntjes. Een plek om creatief te mogen zijn, maakt de aanleiding om hieraan een werkplaats te koppelen en de plek bruisender te maken.

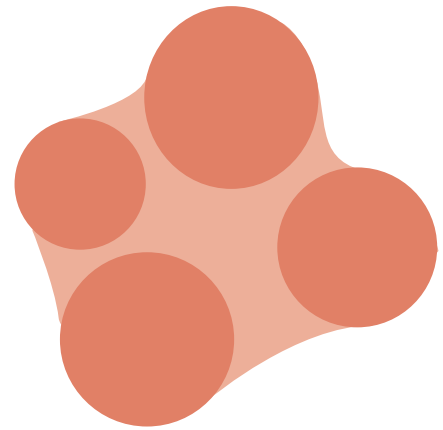

B. Waardering van historisch gebouw 'de lange stallen'

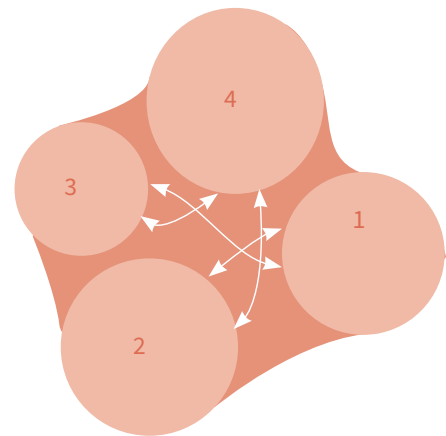
De waardering voor dit historisch gebouw als inspiratie inzetten voor de nieuwe architectuur van mijn plan. De plint heeft als plint accent metselwerk dat zorgt voor een verhogen van gebouw hierdoor lijkt het visueel hoger staan. De diepe negge van de kozijnen, om ook in te zitten, zorgt voor een zachte overgang tussen openbaar en privé. De omlijsting van de rollaag om het kozijn heen zorgt voor een accent en herkenning aan het gebouw.

GOEDE STAD MAKEN

Concept bredaas mozaïek

Concept opbreken programma

- 1. Inlooppunt
- 2. Crisisopvang, zelfstandige studio's (beschermd wonen B), werkplaatsen en restaurant
- 3. Groepswonen (beschermd A)
- 4. Zelfstandig wonen, ateliers en commerciële ruimten

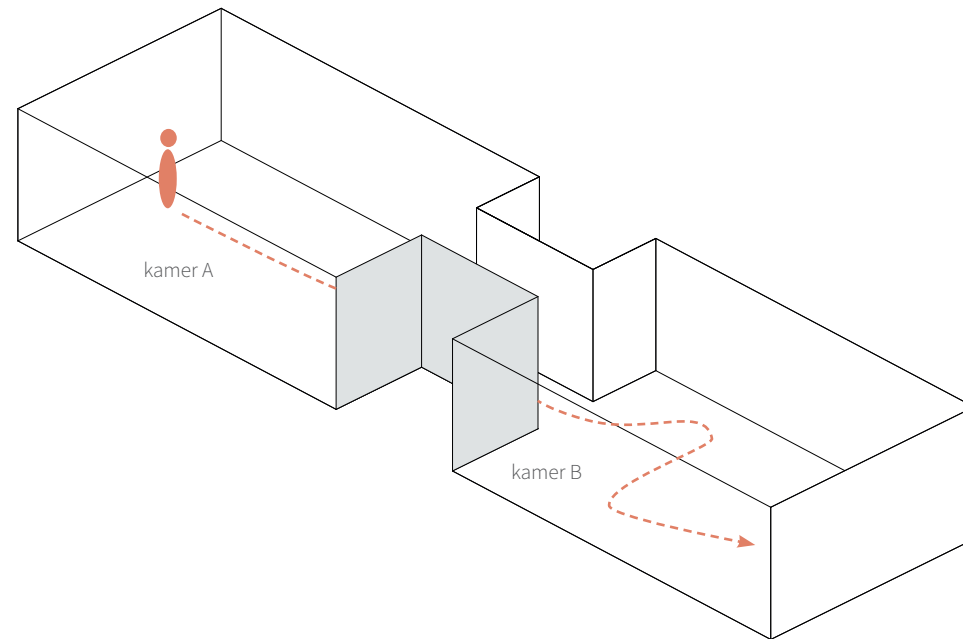
MOZAÏEK LEIDT TOT LEVENDIGHEID

Bredaas mozaïek is de visie van de gemeente Breda voor de binnenstad. Het gaat over de samensmelting van puzzelstukjes. De ruimtelijke eenheden als tegels van de mozaïek. Het cement dat alles verbind met elkaar zijn de stedelijke structuren. De stedelijke structuren zie ik niet als verbonden straten maar als verbonden kamers die onderdeel uitmaken van het stedelijk weefsel van de inclusieve stad. Een stad die openbaar is, waar iedereen welkom is en geen onderscheidt wordt gemaakt.

Het programma voor dak- en thuisloze jongeren bestaat uit een inlooppunt, crisisopvang, groepswonen beschermd A, zelfstandig wonen met begeleiding op afstand (beschermd wonen B) en zelfstandig wonen. Het aantal jongeren dat alleen al geholpen zou zijn met huisvesting gaat om 58. Nu zou je dit kunnen voorzien in één gebouw maar ik vind dat het programma ook een bijdrage moet leveren aan de stad.

Door het programma niet te voorzien in één gebouw maar juist op te breken in vier gebouwen wordt het programma meer onderdeel van de stad. Het opbreken zorgt er namelijk voor dat je moet lopen van het ene naar het andere functies via het stedelijke weefsel. Het zorgt voor een plek in de stad die zowel reuring als levendigheid met zich meebrengt en de dak- en thuisloze jongeren telkens weer betrokken worden bij de dagelijkse maatschappij.

KAMERS VAN HET STEDELIJK WEEFSEL

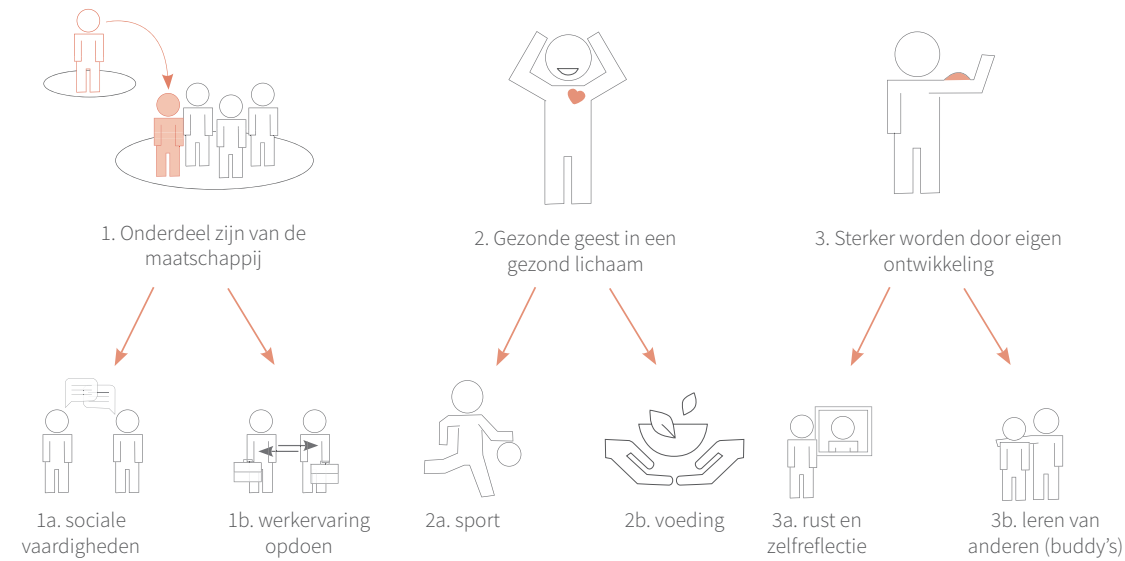

In het stedelijk weefsels liggen kamers die je brengen van A naar B. Het interieur van een kamer wordt omsloten met wanden, wat voor een afbaking zorgt. Dit zijn de wanden van het programma. Het gevoel van door kamers heen lopen wordt versterkt door een versmelling. Het duidt aan waar een nieuwe kamer zich bevindt en zorgt voor een entree richting deze kamer.

Het opbreken van het programma zorgt voor levendigheid in het stedelijk weefsel en dit wordt nog meer versterkt door de inzet van de kamers. De gebouwen maken de stedelijk kamers waaraan het programma van de gebouwen liggen. Ze worden op deze manier onderdeel van het stedelijk weefsel. Stedenbouwkundig ontstaat een diversiteit van verschillende type kamers. Ze zijn afgebakend door vier blokken met programma, een podium of bestaande bouwblokken.

TOETREDING TOT DE MAATSCHAPPIJ

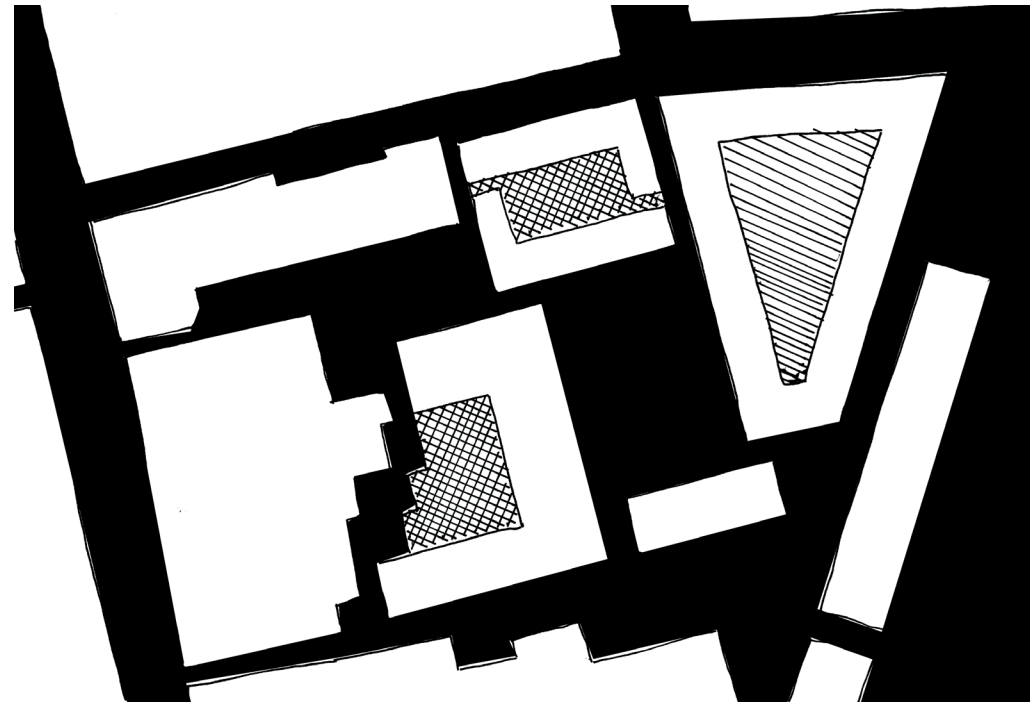

Een goede basis bieden voor dak- en thuisloze jongeren gaat niet alleen over goede huisvesting en een opvangvoorziening. Het gaat ook over een goede basis om weer mee te kunnen doen met de maatschappij en te kunnen leren en werken aan zichzelf. Dak- en thuisloze jongeren willen graag onderdeel zijn van de maatschappij.^{3,4} Ze hebben zelf het gevoel er buiten te staan, mede door de plaatsing van de huisvesting aan de rand van de stad. Ze missen vaak een goede basis van sociale vaardigheden en werkervaring om weer volledig tot de samenleving te behoren. Een gezond lichaam zorgt voor een gezonde geest door focus op sport en voeding. Ze kunnen sterker worden door een eigen ontwikkeling van zelfreflectie en het leren van anderen, het buddy-systeem. Ze resulteren tot de functies in mijn gebouwen of komen terug in de stadskamers van mijn plan.

Intensiteit stadskamers en routing

Vier type stadskamers die onderdeel zijn van het stedelijk weefsel en helpen dak- en thuisloze jongeren bij de (weer) toetreding tot de maatschappij. Ze hebben een gradatie in de intensiteit van rust tot ruis. Het driepunterplein staat centraal in het plan, dat reuring met zich meebrengt. Het plein kenmerkt zich door een basketbalveld dat sport en sociale contacten bevordert. Die sociale contacten kunnen ook gemaakt tijdens een optreden bij het podium Braak. Hier kunnen ze zelf ook hun talenten laten zien. Dat talent kunnen ze verder ontwikkelen in de werkplaatsen maar hun streetart is zichtbaar op de wanden van de museumstraat, dat voor reuring en rust zorgt. Soms is het voor een jongere ook fijn om jezelf even terug te trekken en te reflecteren. Dit kan ik het rustige Akkershof, dat omsloten wordt door twee gebouwen en verderweg ligt van de drukke publieke route

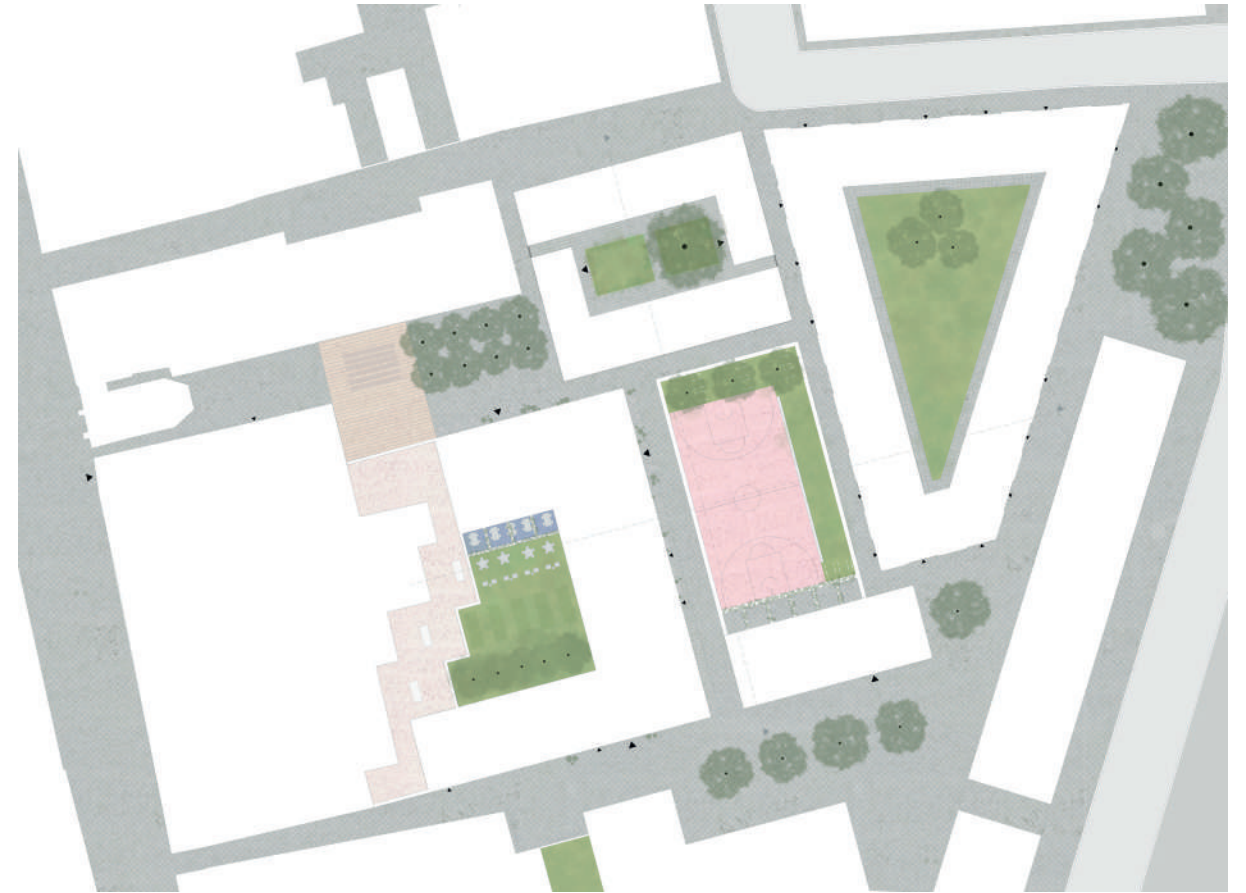
Intimiteit stadskamers

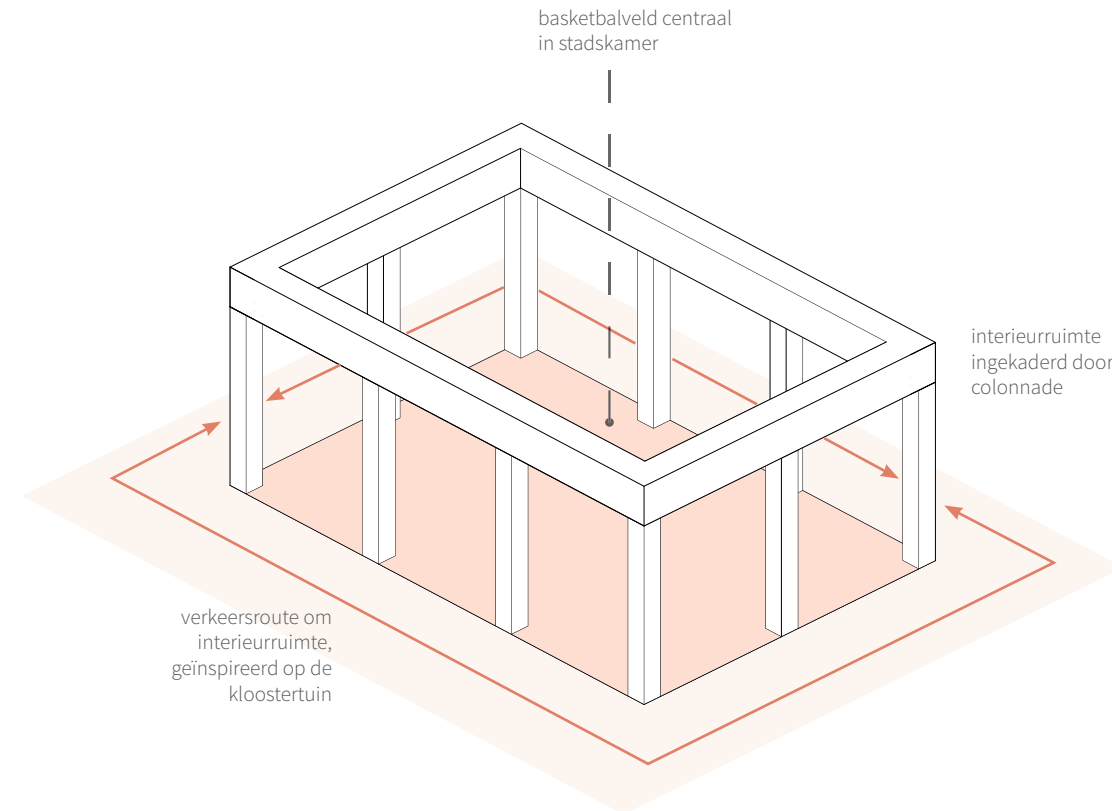

Stadskamer waar je elkaar kunt ontmoeten

De stadskamers zijn plekken waar je onderdeel bent van de samenleving en elkaar kunt moeten. Door kruisverbindingen te maken in mijn plan ontstaat er levendigheid en toevallige ontmoetingen. De routes zorgen ook voor doorwaadbaarheid van de stad. Door openstelling van een bestaande steeg ontstaat er een extra informele verbinding met stadskamer van het podium. Deze wordt alleen overdag opengesteld. Deze verbinding ligt naast een bestaande winkel. Hierin worden de producten van de werkplaats verkocht. Dit zorgt er ook voor dat dak- en thuisloze jongeren leren over commerciële vaardigheden.

DE VIER STADSKAMERS

STADSKAMER REURING - DRIEPUNTERPLEIN

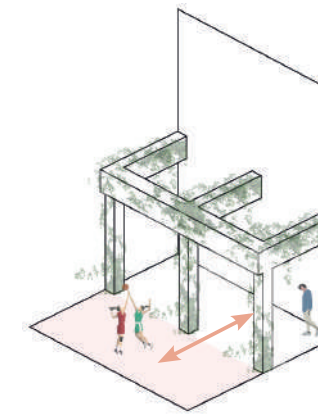
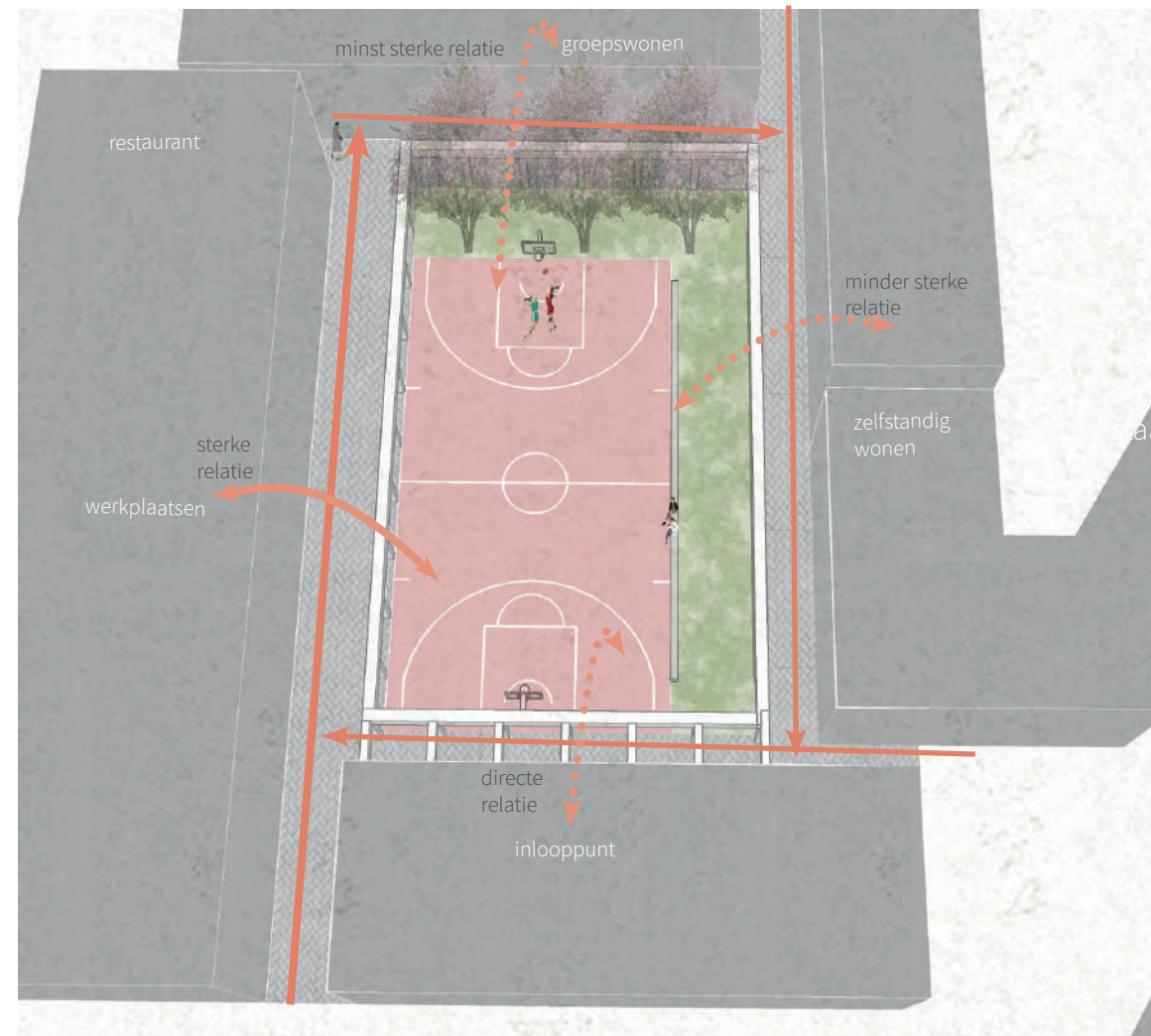
De stadskamer Reuring faciliteert het thema “gezond lichaam en geest”. Dit resulteert zich in het centraal stellen van de sportactiviteit basketbal. Basketbal is een sport dat vrij toegankelijk is om aan mee te doen, een sport dat meer gericht is op jongeren en past bij de sfeer van een rauwe stedelijke plek midden in de stad. Sport maakt praten over problemen makkelijker en zorgt voor een laagdrempelige verbinding tussen personen. Reuring gaat over fluctueren van een activiteit en de bijbehorende klanken. Het zal geen continuerende activiteit zijn waardoor de stadskamer soms rustig en soms als druk kan worden ervaren. Iedereen wilt altijd winnen en de meest bijzondere vorm van scoren bij basketbal is via de driepunterlijn. Een stadskamer met de naam driepunterplein dat, door de afmetingen van het basketbalveld, als hoofdstadskamer centraal staat in mijn plan.

Colonnade

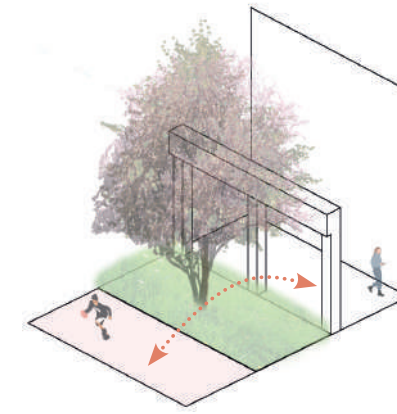
Een kamer definiëren door de afbakening van een ruimte met wanden. Het basketbalveld is openbaar toegankelijk gebied en wordt ingekaderd met een colonnade. Hier omheen ligt een verkeersroute langs de stadskamer. De colonnade maakt een sterk gevoel van transparantie, toegankelijkheid en geeft een interieur kwaliteit. Het is geïnspireerd op een kloostertuin waarbij de colonnade naast toegankelijkheid van de interieurruimte ook beschutting biedt aan dit interieur.

Relatie en overgangen

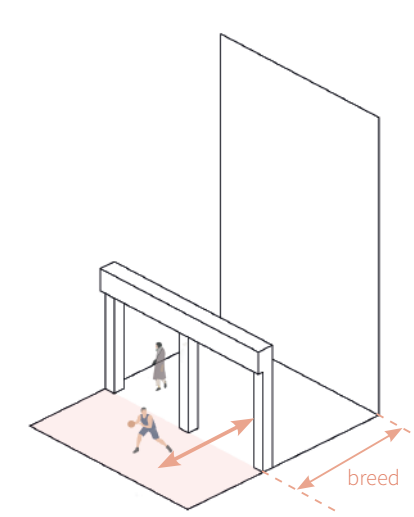
Met het basketbalveld en de functie er omheen hebben verschillende relatie en overgangen. Een directe relatie met het inlooppunt, dat ook letterlijk verbonden is aan de colonnade. Dat zorgt voor een harde overgang en toegankelijkheid richting de functies in het inlooppunt. Richting het restaurant en werkplaatsen is een sterke relatie met een open verbinding en de brede steeg. De steeg vergroot de afstand tot de functies maar zorgt ook voor toegankelijkheid richting de stadskamer. De minst sterke relatie is tot het groepswonen. Door plaatsing van de bomen ontstaat er een barrière tussen de reuring op het basketbalveld en het groepswonen. Tot het zelfstandig wonen is een minder sterke relatie door de inzet van bankjes, bloemen en grassen. Een diffuus en zachte overgang die wel stimuleert om te verblijven in de stadskamer.

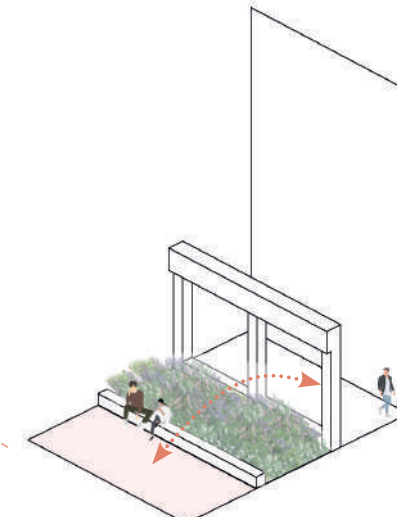
Inlooppunt.
directe relatie door verbinding
liggers met een harde overgang

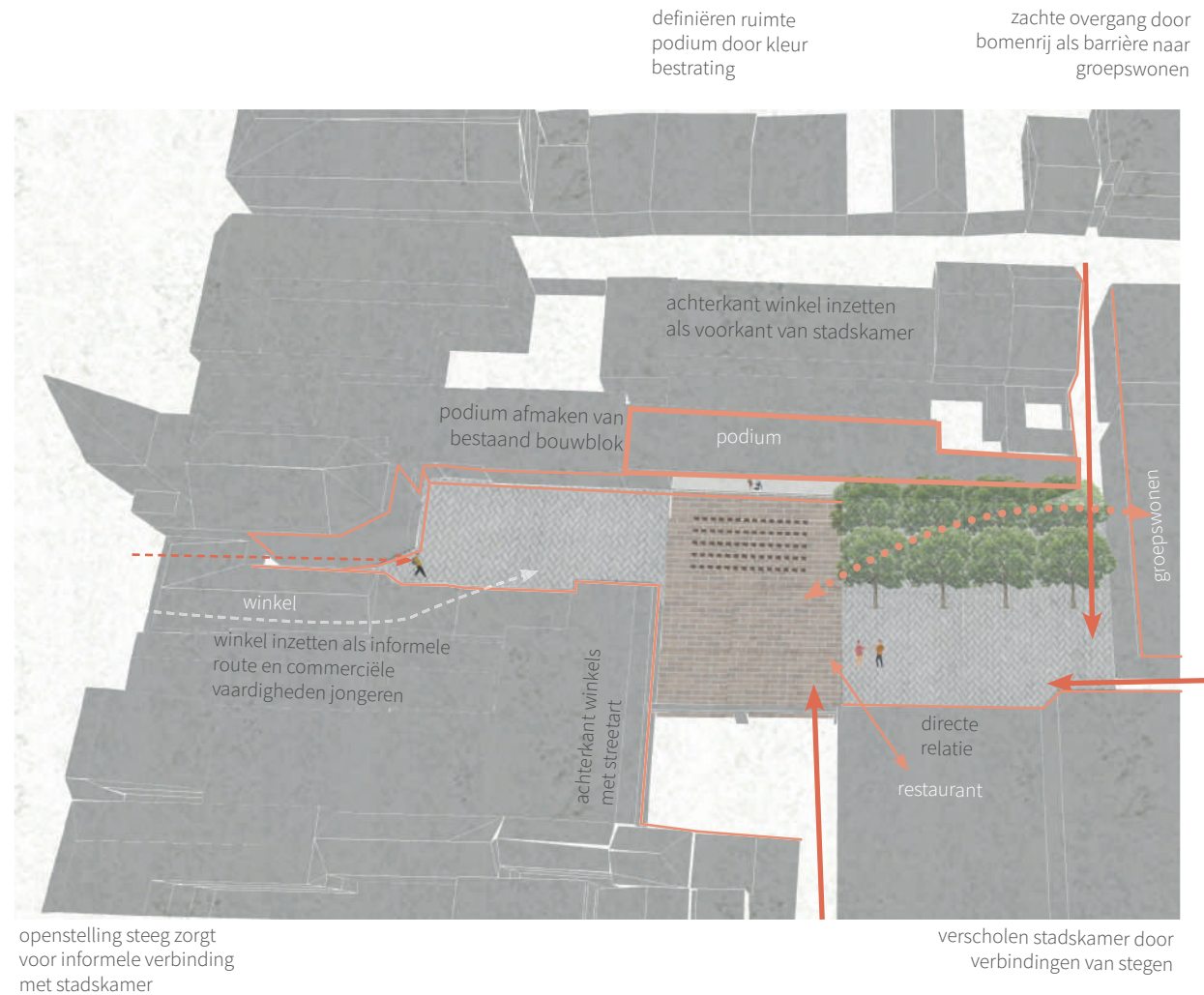
Groepswonen.
minst sterke relatie door barrière van
bomen als zachte overgang

Werkplaatsen/ restaurant.
sterke relatie door openheid, brede steeg
vergroot afstand tot functie in gebouw

Zelfstandig wonen.
minder sterke relatie door inzet van bloemen
en bankjes als zachte overgang

STADSKAMER RUIS - PODIUM BRAAK

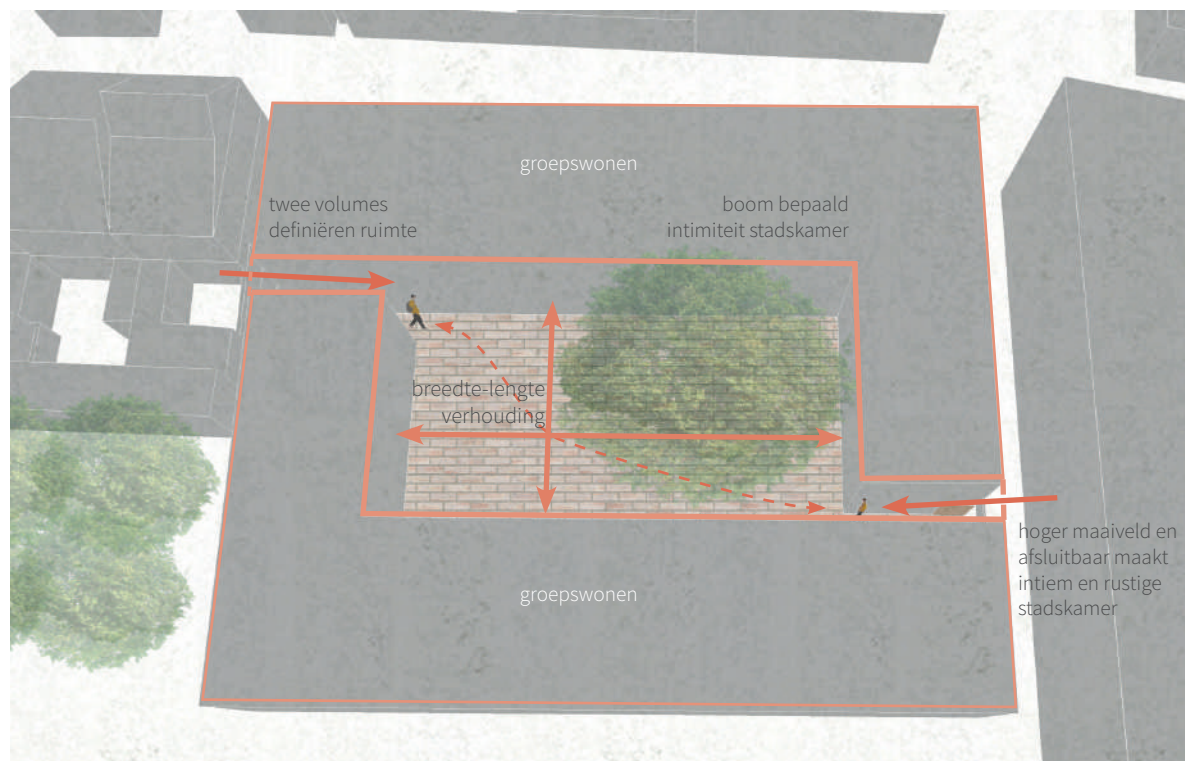
Stadskamer ruis focust zich op het thema “onderdeel zijn van de maatschappij” door middel van sociale interactie. Talent tonen aan anderen en ontmoeten staan centraal in de stadskamer. Het is rauwe en ruwe stadskamer door de bestaande muren op de locatie. In het verhaal van de locatie, kon je lezen dat aan één zijde van de locatie ruwe muren zijn van achterkanten van winkels en bewerkt met bijzondere streetart. Aan aantal van deze ruwe muren bepalen de ruimte van deze stadskamer met deze bijzondere karaktereigenschap. De stadskamer wordt niet alleen gekarakteriseerd door een ruwe muren en streetart maar ook door de bomenrij in het midden van het plein. Maar centraal in deze stadskamer staat wel het podium dat verholten ligt tussen de bestaande muren van de locatie. Dat is ook de reden dat deze stadskamer Podium Braak heet. Mocht er een optreden zijn, dan kan voor het podium stoelenrijen neergezet worden om zo te kijken naar het talent.

Verborgen

het podium maakt van de achterkanten van winkels en woningen een nieuwe voorkant. Zo wordt het bestaande bouwblok afgemaakt en ingezet voor gebruik naar een voorkant. Jongeren houden van muziek, live optredens en willen zelf ook hun talent tonen of gewoon lekker jammen met elkaar. Muziek verbindt zonder woorden. En het restaurant aan deze stadskamer maakt het mogelijk om een biertje te halen en dan naar de optredens te kijken. De stadskamer ligt verborgen, in de luwte en voelt geheimzinnig door de afschermingen van de bomen en de bestaande bebouwing. De smalle stegen verbind de stadskamer met podium met de andere stedelijke kamers en de winkelstraat.

Overgangen

Vanuit de winkelstraat is een informele route door het openstellen van de bestaande steeg. Het zorgt er in de avond voor dat een gereduceerd aantal bezoekers naar het plein kunnen komen. De winkel naast de steeg zorgt voor de commerciële vaardigheden maar zullen bezoekers via het interieur ook naar de stadskamer trekken. Het podium maakt het bouwblok af en figureert als voorkant. Het voorplein voor het podium definieert de ruimte door de kleur van de bestrating. Zo wordt de stadskamer ook in verschillende zones gedeeld. De bomenrij draagt daar ook aan bij. Die heeft daarnaast ook de functie om voor een zachte overgang en barrière te zorgen richting het groepswonen.

STADSKAMER RUST - AKKERSHOF

De stadskamer rust focust zich op de thema “sterker worden door eigen ontwikkeling” door middel van de typologie hofje. Het hofje is een architectonische methode om een stadskamer kleinschaliger en intiemer te laten voelen. De ontsluitingen zitten aan de binnenzijde, dat zorgt ervoor de woningen naar binnen zijn gekeerd richting het hofje in plaats van naar de omgeving toe. Het intieme gevoel van het hofje wordt nog verder versterkt door het plaatsen van een grote boom. Alles draait om dit belangrijke element in deze stadskamer. De sfeer die dat oplevert zorgt voor rust en de bankjes in de raamkozijnen geven de mogelijkheid tot zelfreflectie.

Twee volumes en één boom

Het is een intiem en informeel hofje dat gekenmerkt wordt door een boom. Dit wordt omsloten met twee L-vormige volumes waar het groepswonen van beschermd wonen A in bevindt. Deze twee volumes maken ook een steeg voor toegankelijkheid richting het semi-openbare stadskamer. De bezoekers zullen de stadskamers door het diagonaal positioneren van de stegen, de stadskamer moeten overkruisen. Dit zorgt voor een bepaalde intimiteit met de bewoners en kan een toevallige ontmoeting ontstaan.

Verhoogd maaiveld tot informeel ontmoeten

Het hofje wordt meer privé door een verhoging van het maaiveld. Hierdoor heeft een minder sterke relatie met de stedelijke kamers er omheen. Het hofje ligt meer in de luwte. De boom staat centraal in het hofje en door de schaal van de boom voelt de stadskamer intiem en informeel aan. Een plek voor jongeren waar ze gewoon even kunnen zijn, in stilte om na te denken of om een boek te lezen. Als de jongeren van de groepswoning naar de gezamenlijke woonkamer willen, dan moeten ze altijd via de stedelijke interieur van het hofje lopen. Dit zorgt ervoor dat er ontmoetingen ontstaan en zijn ze iedere keer weer onderdeel van het stedelijke interieur.

STADSKAMER REURING & RUST - MUSEUMSTRAAT

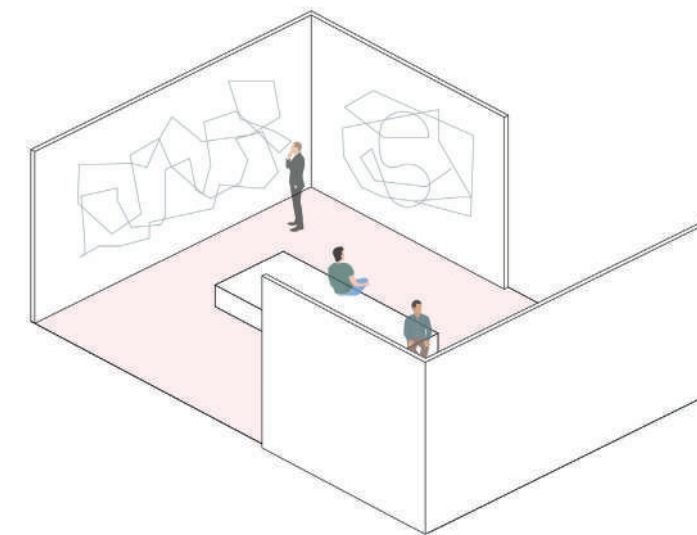
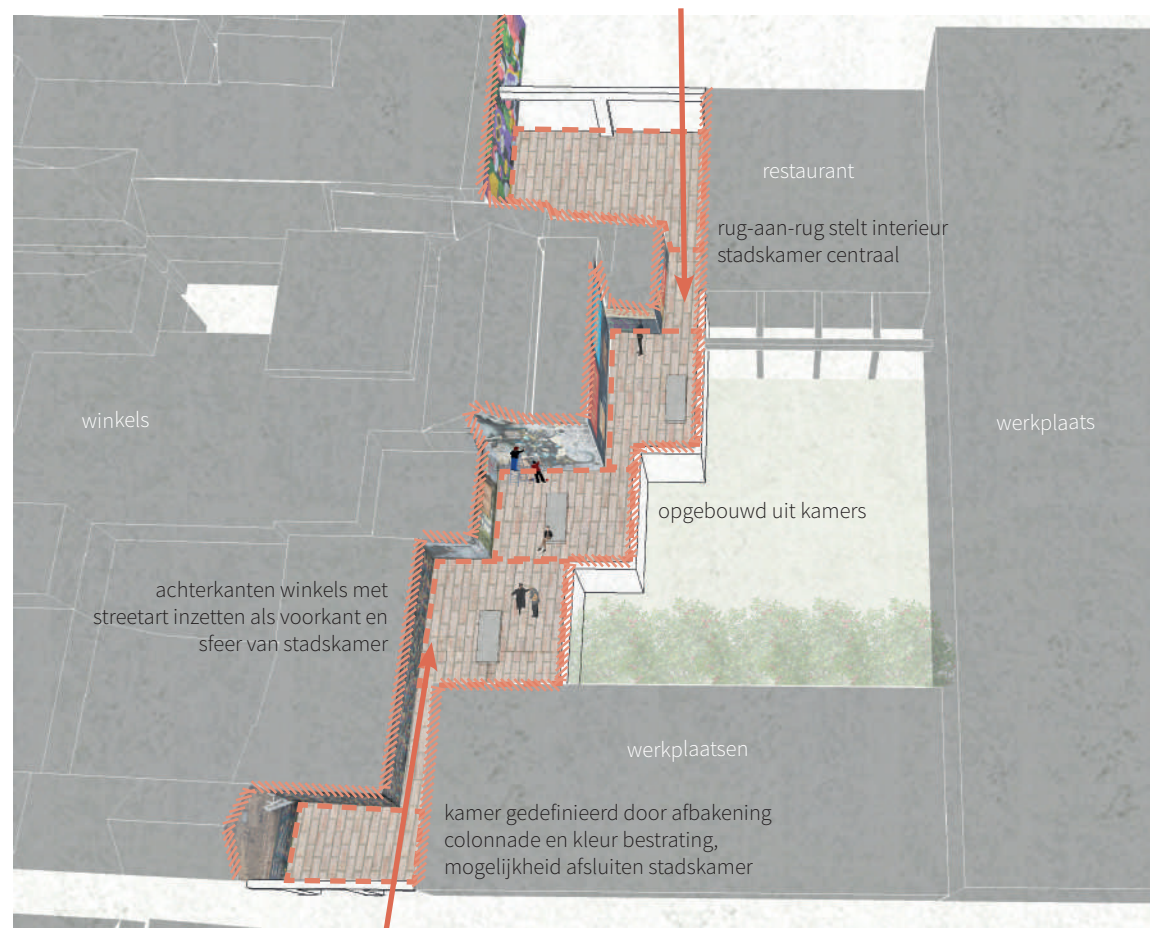
De stadskamer kenmerkt zich sterk door de al bestaande streetart op de rauwe achterkanten van de winkels. Het is heel tof, stads en rauw. Het brengt een urban sfeer met zich mee, wat goed past bij een jongerencultuur. De stadskamer gaat over ontplooiing van talent, mogen ravotten en niet binnen de lijntjes hoeven kleuren. Hier mag verf gespetterd worden en mag je je eigen streetart op de wanden spuiten. Creatief denken, het uitvoeren en exposeren horen daar ook allemaal bij. De werkplaats, die aan deze stadskamer ligt, zie ik als een plek voor jongeren om creatief bezig te zijn op verschillende vlakken. Hout, staal, keramiek of samen koken. Dit zie ik allemaal als onderdeel van de museumstraat. Maandelijks een expositie organiseren om eigen werk te tonen en leren organiseren van een expositie. Zo zal de museumstraat ook iedere keer veranderen en zullen mensen deze museumstraat blijven bezoeken.

Rug-aan-rug

De museumstraat wordt aan de ene kant gekenmerkt door de achterkanten van de winkels. Die zet ik in als voorkant en omarm de schoonheid ervan. Om dit interieur centraal te stellen, reageert het blok met de werkplaatsen ook met achterkanten. Zo ontstaat er een rug-aan-rug situatie en door de inzet van de streetart wordt het een stadskamer met mooie rauwe wanden. De stadskamer is opgebouwd uit kamers zoals de opzet van een museum. In het midden van de kamer staat een meubel om op te zitten om zo de streetart op de wanden te bekijken. Je loopt van kamer naar kamer en ziet iedere keer een ander soort kunst.

Afsluitbaar

De inzet van de colonnade, aan de noord- en zuidzijde, kan daarmee ook tijdelijk afgesloten worden voor bijvoorbeeld een besloten expositie. De colonnade samen met een andere kleur bestrating zorgt voor het definiëren van de ruimte als entree naar de rest van de kamers.

De stadskamer is opgebouwd uit kamers zoals de opzet van een museum. In het midden van de kamer zitten om zo de streetart op de wanden te bekijken

DE VIER BLOKKEN

Type stadskamers

- akkershof
- podium braak
- museumstraat
- driepunterplein

Functies in gebouwen

- ateliers/commercieel
- winkel
- buitenpodium
- restaurant
- inlooppunt
- werkplaatsen

Intensiteit routing

- drukke winkelstraat
- drukke publieke route
- informele route overdag

Toegankelijkheid gebouwen

- openbaar
- semi-privaat
- privaat

VAN PUBLIEKE VERBINDING TOT IN DE LUWTE

Naast de vier stadskamer bestaat het plan uit vier blokken, die allen met hun functies reageren op de stadskamers waar ze aan liggen. Aan de zuidzijde ligt de publieke drukke route van het Chassé park richting de winkelstraat. Een attractieve route waaraan publieke functies mogen liggen. Ook vond ik het belangrijk dat de plint activering biedt voor versterking van de bedrijvigheid van het gebied. De plint bestaat uit veelal bedrijvigheid en daarboven wonen.

1. Inlooppunt Neo
Het inlooppunt is openbaar toegankelijk voor jongeren en mag zo aan de drukke publieke route liggen. Het is de eerste belangrijke schakel om dak- en thuisloze jongeren ook gewoon jongeren te laten voelen, een plek waar iedereen welkom is. Aan de andere zijde ligt het direct aan het basketbalveld, waardoor de huiskamer doorloopt van binnen naar buiten. Dit zorgt ook voor de toegankelijkheid van jongeren ontmoeten tijdens basketballen en samen chillen bij Neo. Informeel laagdrempelige manier om voor hulpinstanties te kunnen signaleren of praten over de situaties van de jongeren.

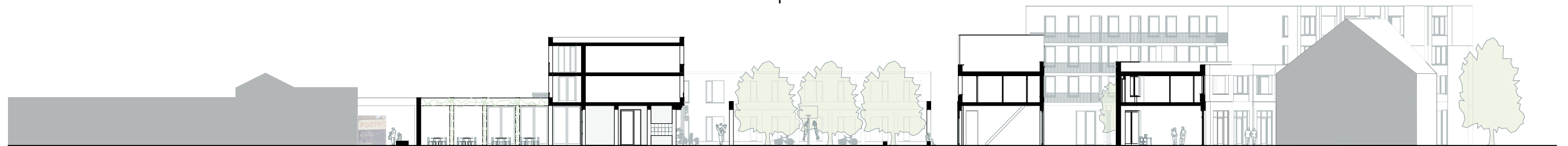
2. Werkplaats loods076 en MOLS
De werkplaatsen en restaurant liggen ook aan die publieke route. Het ligt dicht bij de bedrijvigheid van de Ginnekenstraat. De werkplaats is ook ruw en rauw, wat gekoppeld is aan de rauwe achterkanten met streetart van de winkels. Creatief mogen zijn met hout, staal en keramiek en streetart spuiten. Het restaurant MOLS ligt aan twee stadskamers en activeert deze maar ligt ook aan de afgesloten binnentuin met de moestuin en appelbomen.

3. Beschermd wonen A - Akkershof
Groepswonen met begeleiding mag wat rustiger zijn en meer op zichzelf in het noorden. Hier ligt het in de luwte, verder weg van de publieke route. De stadskamer met hof opzet maakt het een intieme en rustige plek om even op jezelf te zijn voor reflectie. Het ligt aan de noordzijde ook aan de Akkerstraat, om zo de straatwand van deze straat af te maken.

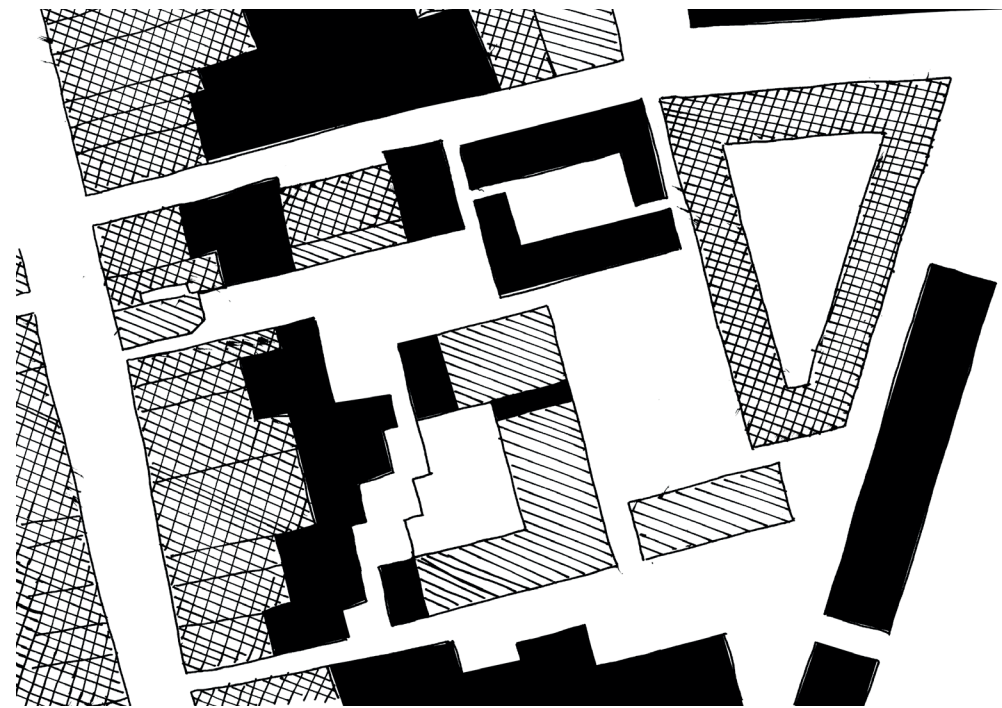
4. Ateliers en zelfstandig wonen
Dit laatste blok maakt de hoekverdraaiing in het plangebied wat ontstaat door 'de lange stallen' af. Hiermee sluit het aan bij de Akkerstraat en maak zo het straatprofiel van deze straat af. Boven de plint die activiteit stimuleert van ateliers en commerciële ruimten liggen de appartementen voor de mix tussen jongeren van beschermd wonen B en anderen mensen uit de stad. Dit is zelfstandig wonen dat meer bij de alledaagse verkeer van de Keizerstraat mag zijn. De binnentuin is onderdeel van het blok en meer privé.

Doorsnede noord - zuid

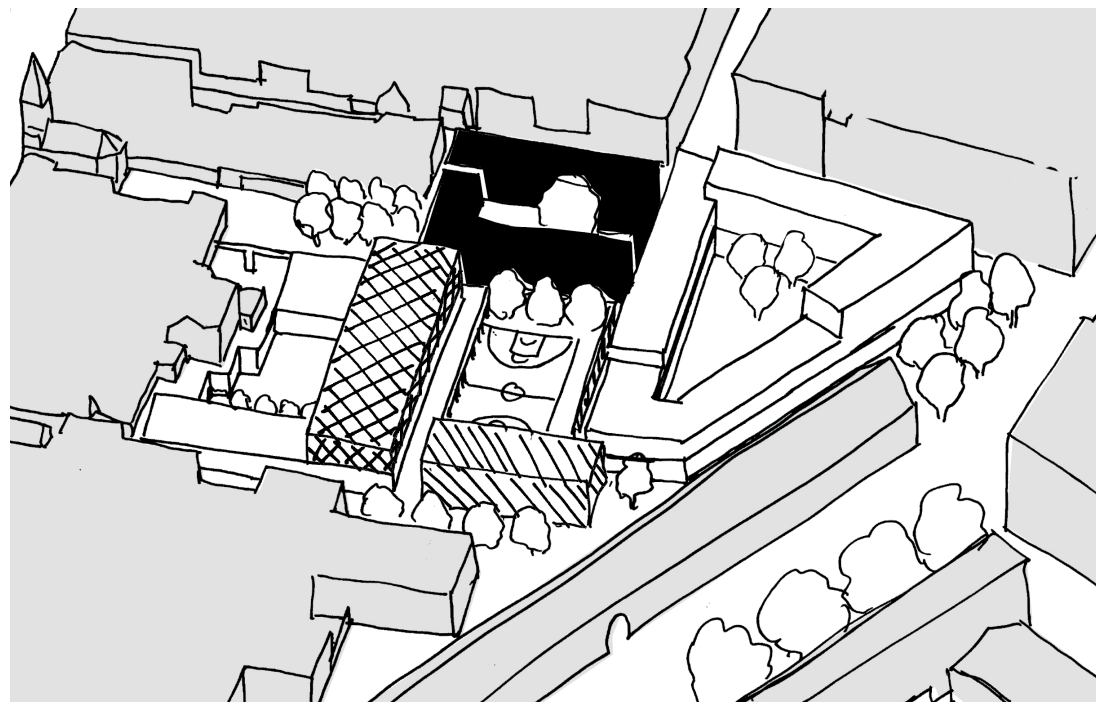
Doorsnede west - oost

Publieke - private plint

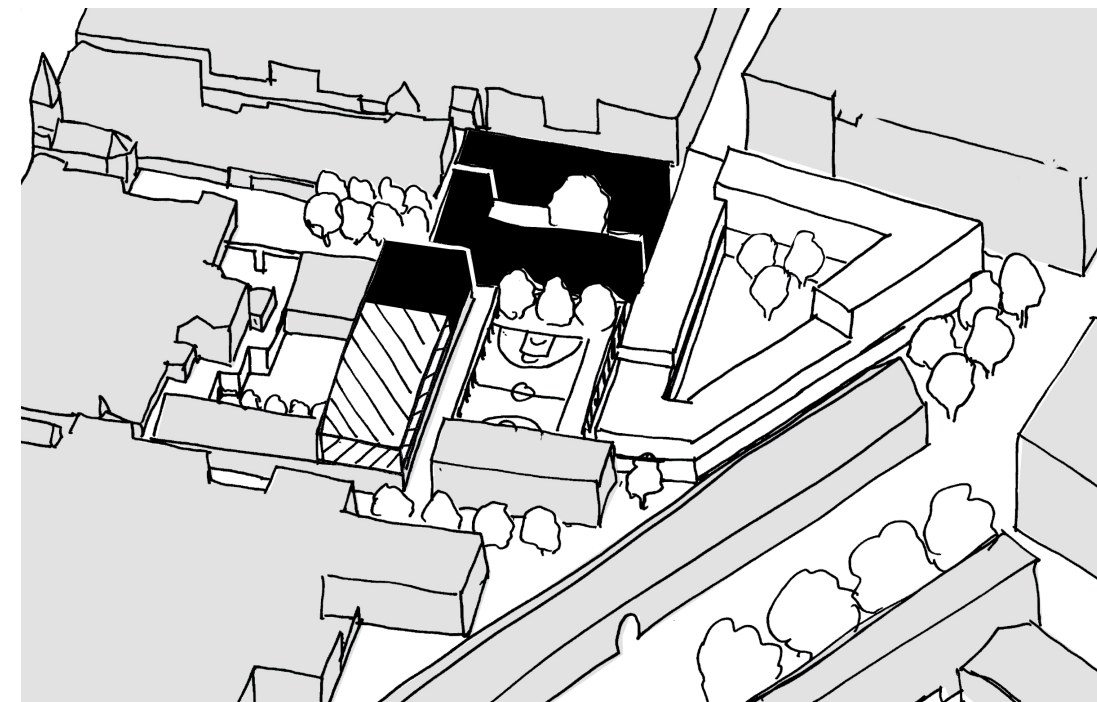
- openbaar
- semi-openbaar (openingsuren)
- privaat

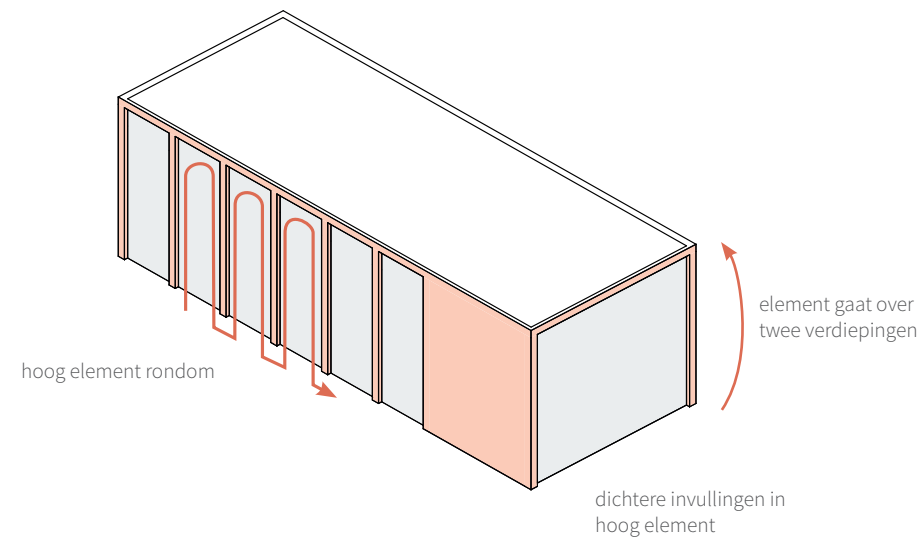
Gradatie begeleiding

- beschermd wonen A
24 uur
- beschermd wonen B en
crisisopvang 17 - 24 uur
- inlooppunt
< 15 uur
- wonen
0 uur

Diversiteit huisvesting

- appartement 50 - 100 m²
meerpersoonshuishouden
- studio 30 m²
eenpersoonshuishouden
- kamer 10 - 26 m²
eenpersoonshuishouden

1. INLOOPPUNT NEO

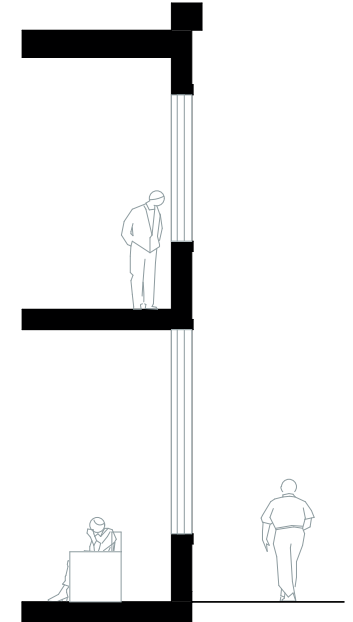
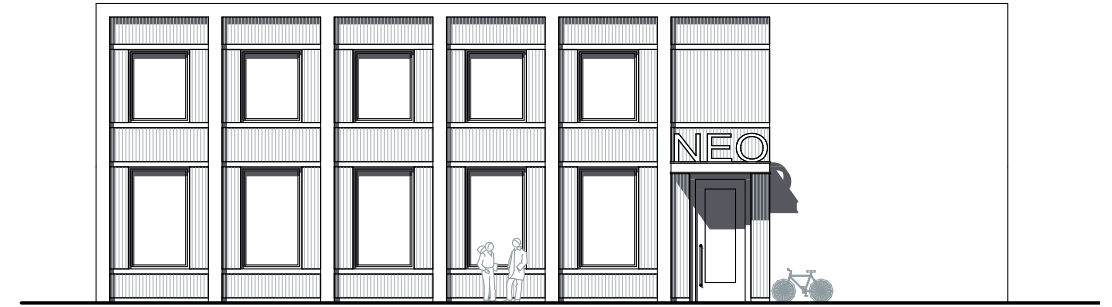
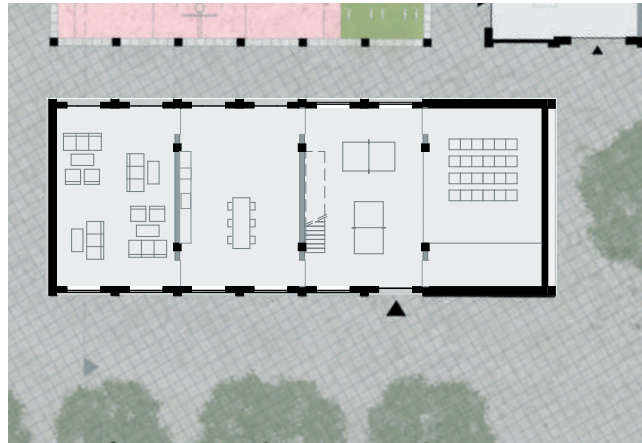
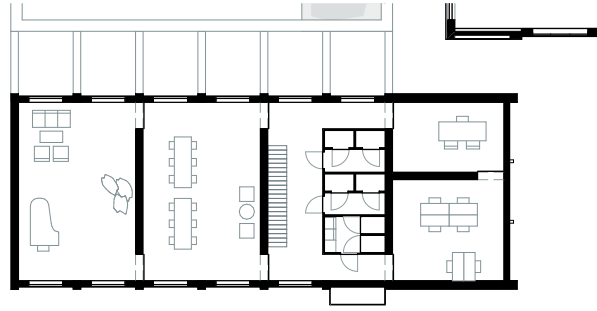
Het inlooppunt heeft de meeste relatie tot de publieke route. Dat voor jongeren er uitnodigend en vriendelijk uit moet zien zodat het een kleine stap is, laagdrempelig, om naar toe te gaan. Ik heb gezocht naar een element dat samenhang biedt aan het gebouw. De colonnade rond het basketbalveld is een architectonisch element. Dit zit geankerd aan het inlooppunt. De stramienmaatvoering van de colonnade is gebruikt om het gebouw op te zetten zodat het echt aansluiting met elkaar vindt.

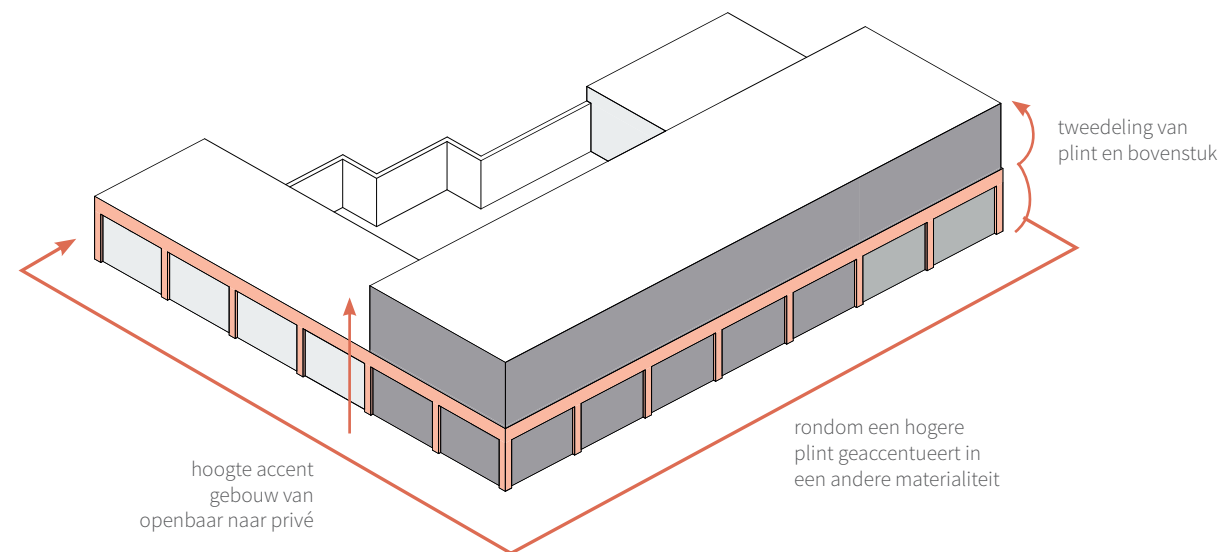
Hoog element

Het gebouw is opgebouwd uit hoge elementen dat zich rijkt over twee verdiepingen. Het element kun je zien als uitvergroting van de colonnade en als omlijsting van de ramen zoals het kenmerk is van 'de lange stellen'. Dit herhaald zich rondom maar op een paar plekken is de gevel gesloten. Aan de linkerzijde is de gevel gesloten om het effect van door een steeg te lopen te accentueren. Aan de rechterzijde is een hangplek gemaakt bij de boom. Dit is een bankje in de gevel die passend is bij de architectuur van het gebouw. Aan deze kant ligt een kleine zaal, die gebruikt kan worden voor films, video's of optredens. Hier mag het wat meer besloten zijn en daarmee is dit terug te zien in de voor- en achtergevel. De plint heeft een hoge verdiepingshoogte en voelt ruimer. De verdieping is juist wat intiemer voor meer geconcentreerde functies.

Puur en grof

Binnen het hoge element is een andere element met zijn eigen karaktereigenschappen. Het gebouw straalt uit dat het grof, verweerd en puur mag zijn. Dat het zich meebeweegt met invloeden. Niet een keurig net gebouw maar eentje die leeft. Het hoge element van beton is houdt het gebouw bij elkaar en is meer grof en ruw. De invulling van verticale houten planken geeft juist meer over zachte tactiliteit. Dit brengt dan ook weer meer vriendelijkheid met zich mee. De planken mogen gaan verweren en de levendigheid van het materiaal laten zien. De raamopeningen zijn in de plint met een hogere borstwering. Het zorgt ervoor dat de jongeren wat meer beschut kunnen zitten maar nog wel door de ramen heen kunnen kijken wie er binnen zijn. Op de verdiepingen bieden de ramen veel transparantie en daglicht. Om de verticaliteit van de gevel te doorbreken, zijn de ramen voorzien van horizontale accenten. Deze houten dorpels geven accent en benadrukken de openingen. Het geeft ook gelaagdheid aan de gevel en zorgt voor het terugbrengen van de menselijke schaal. De houten kozijnen dragen weer bij aan het ruw en verweerde sfeer. Juist de deur met zijn grote messing deurklink geeft het gebouw net even een extra touch, wat hem uniek maakt.

2. WERKPLAATS LOODS076 EN MOLS

Een gebouw dat een sterke relatie heeft met het basketbalveld. Openbare functies heeft in de plint en daarmee toegankelijkheid moet uitstralen. Die toegankelijkheid moet ook passen bij de ruwe muren van de locatie. Zo ook bij de grofheid en alles mogen doen van de werkplaatsen. Op de plint een gebouw die wel mag leven en tegen een stootje kan. Het is een industrieel karakter waar iedereen creatief mag zijn. Een loods die stoer en grof is maar leeft.

Dieptewerking

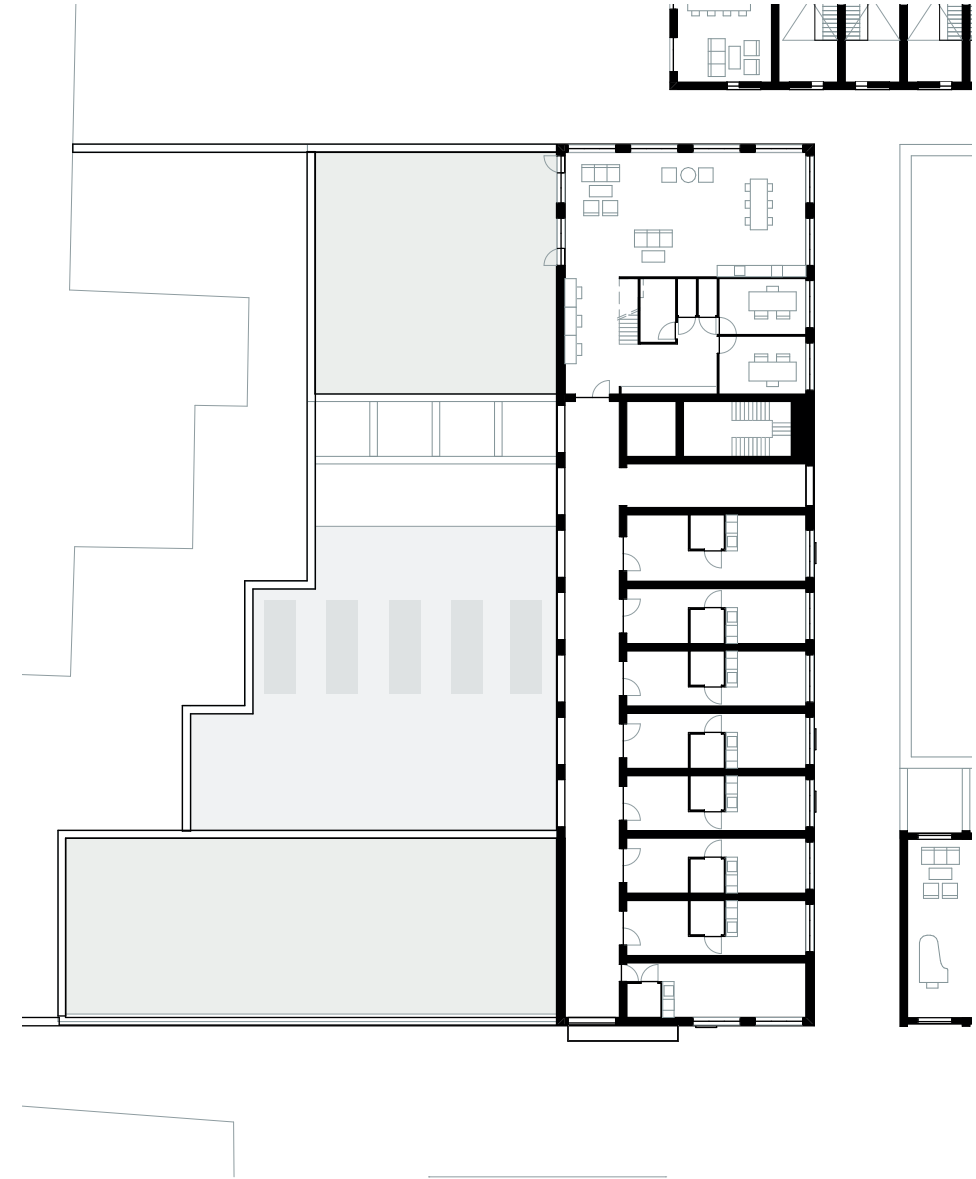
Het gebouw heeft een zichtbare tweedeling; plint en bovenstuk. Dit komt ook voort uit de functies; plint openbare werkplaatsen en restaurant. En daarboven het wonen van beschermd wonen A en de crisisopvang. De plint bestaat uit penanten die passend zijn binnen het stramien van de colonnade van het basketbalveld. Het bijzondere aan de plint is dat het volledig rond het gebouw gaat en reageert op de functies hierin. Zo zijn er garagedeuren voor openstellen van de werkplaats of met een borstwering om rustiger een drankje te kunnen drinken in het restaurant. De plint is dan ook juist geaccentueerd met een hoge verdiepingshoogte. Daar boven is deze weer lager om zo meer privé en met de menselijke schaal te kunnen wonen. De penanten in de plint bestaan uit twee lagen; de kolom en de verdrukking. Dit geeft een diepte werking aan de gevel. De raamverdeling boven pakt de maatvoering van de kolommen juist op. Zo lijkt het penant ook te landen op maaiveld.

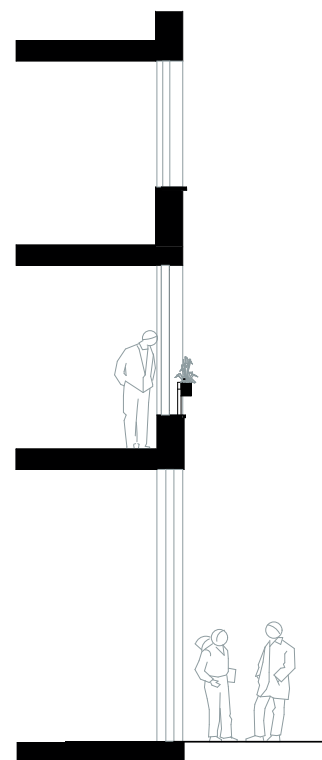
De kozijnen zijn slank staal en dit is passend bij een industriële sfeer. In de plint worden ze juist geaccentueerd met een donkerblauwe kleur. Zo creëert de architectuur herkenning.

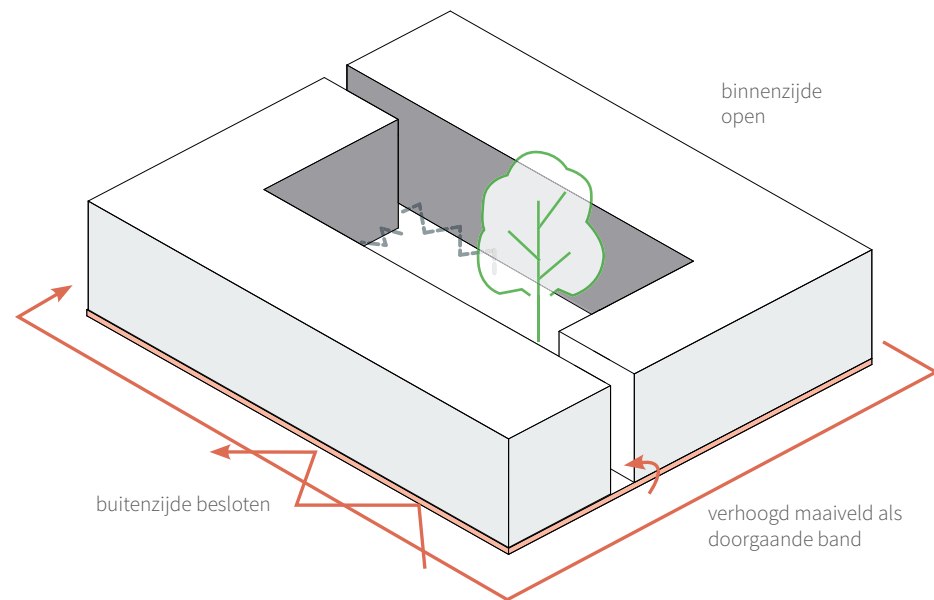
Het gebouw wordt gekenmerkt met een binnentuin. Dit is opgezet als een kloostertuin. Je kunt allen gebruik maken van deze tuin, het zorgt verbinding binnen het blok en je kunt droog rondlopen. De rondgang geeft een zachte overgang tussen buiten naar binnen. De appelbomenrij in de tuin geeft een diffuus barrière richting het restaurant. En zo kan het restaurant gebruik maken van de appels en de groente van de moestuin.

Van open naar meer gesloten

Naar boven toe wordt het steeds meer privé door het wonen zoals de studio's en de crisisopvang. De kozijnen zijn van wit staal, doen mee met de architectuur van het gebouw maar zijn subtiel door zijn kleur. Op de eerste verdieping is de borstwering van de ramen wat lager, daardoor ontstaat een gevoel van een balkonnetje hebben. Er kunnen plantenbakken aan gehangen worden, die de levendigheid van het gebouw weer laten zien. Deze balustrade heeft een grove stevige reling aan de bovenkant met brede spijlen. Juist bij de galerij, de openkant richting de binnentuin, is de reling heel transparant en slank van opzet. De ramen van de tweede verdieping is nog wat geslotener door de borstwering van het kozijn.

3. BESCHERMD WONEN A - AKKERSHOF

Dit is het gebouw dat de kwetsbaarste jongeren zal opvangen. Hier zullen ze 24 uur begeleiding hebben. Het ligt stedenbouwkundig in de luwte en wordt aan twee kanten door bomenrijen beschermd. Ook door de opzet van het hofje door twee L-vormige volumes maakt het hofje intiemer maar ook het versterken van naar binnen keren. Het naar binnen gekeerd zijn samen met een vriendelijk en fijne sfeer is belangrijk voor rust en reflectie in het hofje.

Naar binnen gekeerd

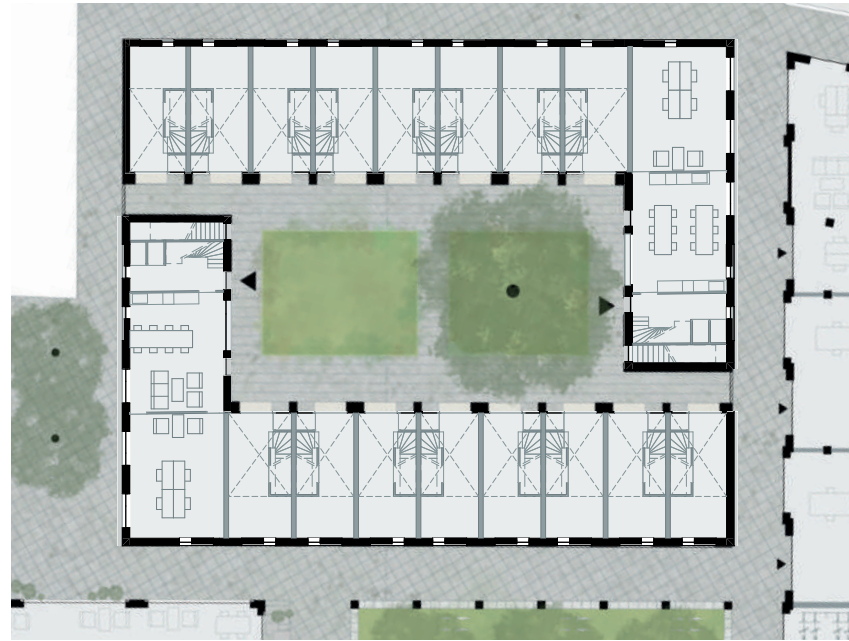
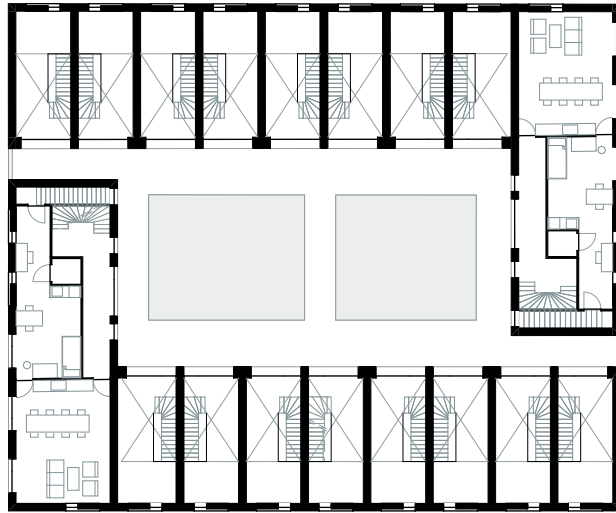
Om het beschermd wonen A beslotener te laten zijn is de buitenzijde juist meer gesloten en de binnenzijde naar het hofje juist open. Het verhoogd maaiveld zorgt voor een grotere overgang tussen de openbare ruimte en het hofje. Dit verhoogd maaiveld is terug te zien in de architectuur van het hofje. De band in de plint geeft accent maar zorgt er ook voor dat de kamers van het groepswonen wat hoger liggen. Dit zorgt voor meer privacy in de kamers. Die band is ook een inspiratie uit 'de lange stallen'. Daar heeft de band een andere kleur metselwerk en ik zet het juist in als staand metselwerk.

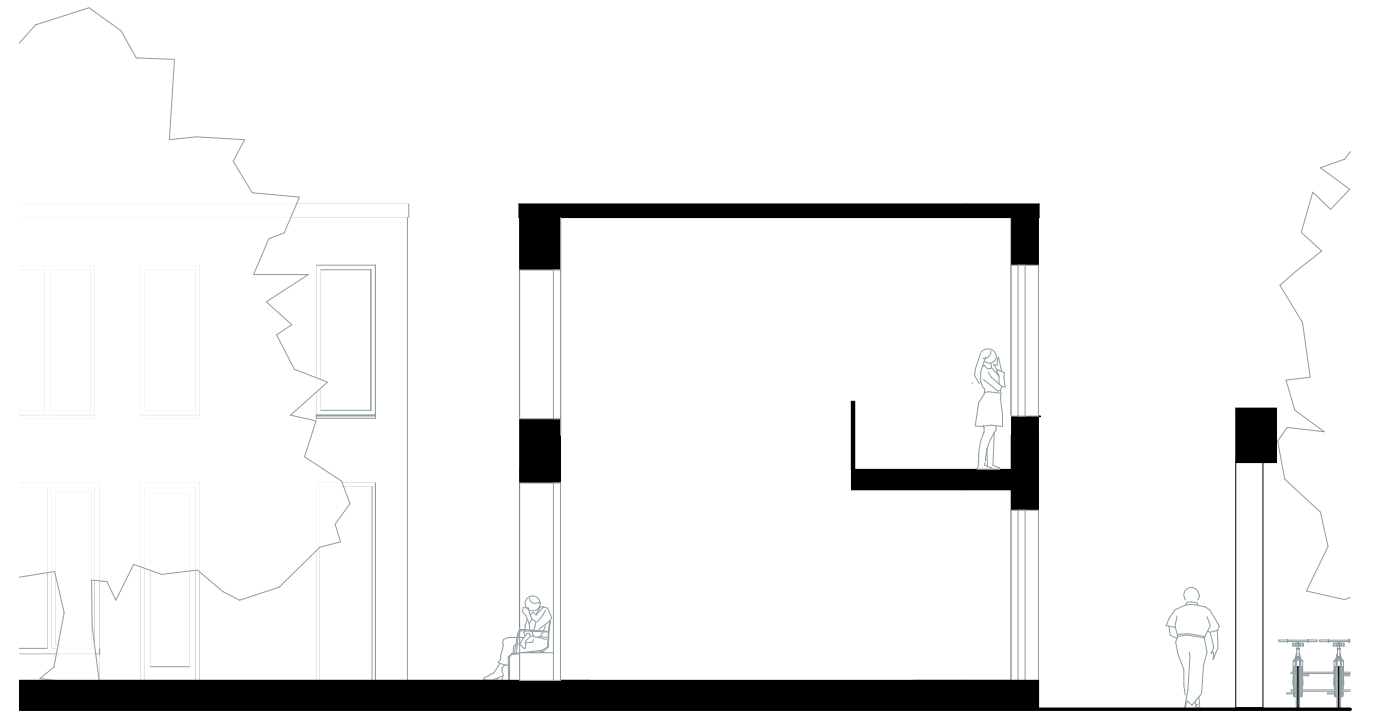
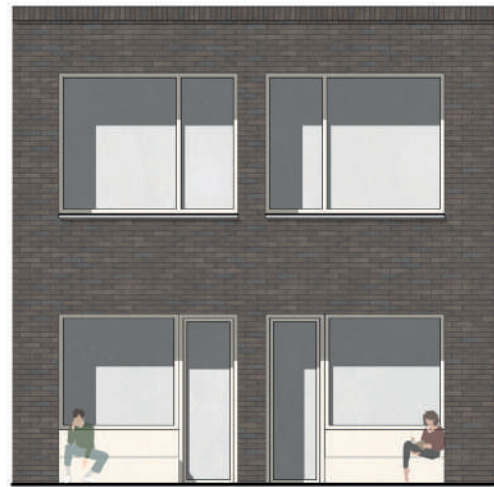
Twee gezichten

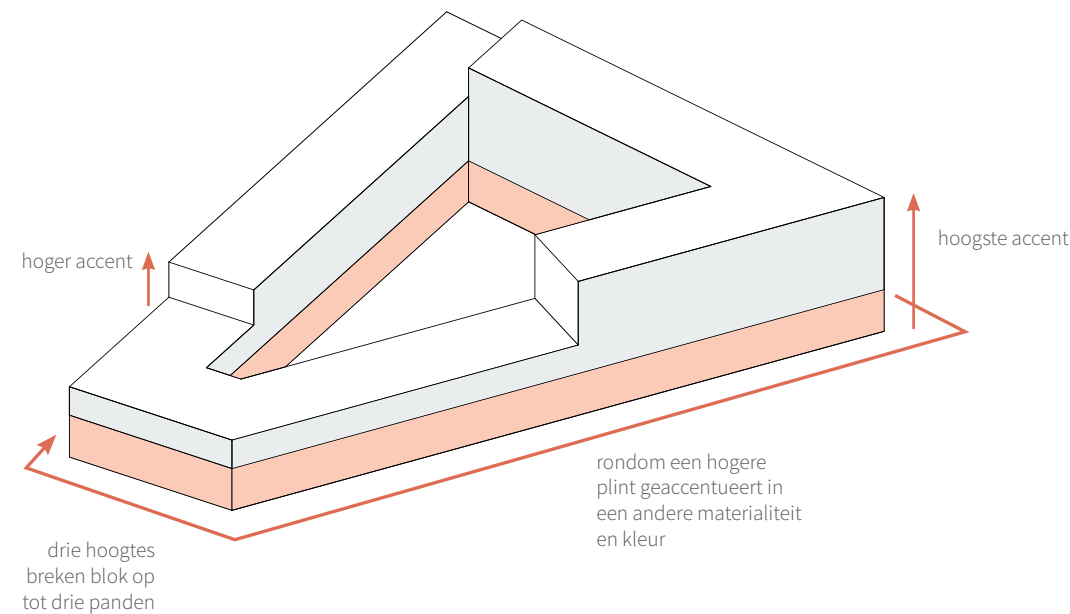
Zo is de gevel aan beschermde kant van het basketbalveld, wel de architectuur van een wand met openingen maar gevuld met tegelpatroon metselwerk en een smal raamkozijn. Zo om de privacy naar de groepswoningen ook in architectuur te voorzien. De binnenkant is juist heel open, met binnen een grote vide en heeft grote raampartijen. De gevel aan de binnenzijde heeft een diepe negge. Het zorgt voor een zachtere overgang tussen het openbaar en privé. Deze negge zet ik ook in om in stijl van het raamkozijn een bankje te voorzien. Zo kunnen jongeren op hun eigenbankje in het raamkozijn aan het hofje zitten.

Vriendelijkheid

Het beschermd groepswonen heeft een wat heftigere functie. Daarmee mag het wel vriendelijk en fijn blijven aanvoelen. Het moet voor de jongeren ook als een thuis aanvoelen. Het metselwerk refereert naar de metselwerk kleuren van de omgeving en zorgt voor een vriendelijk uitstraling. Het metselwerk is licht gemêleerd wat zorgt voor zachtheid in de gevel. Maar het gebouw moet niet formeel aanvoelen. Juist door de kozijnen en het bankje in blank hout uit te voeren, blijft het gebouw ruw en levendig. Dit past beter bij een jongerencultuur.

4. ATELIERS EN ZELFSTANDIG WONEN

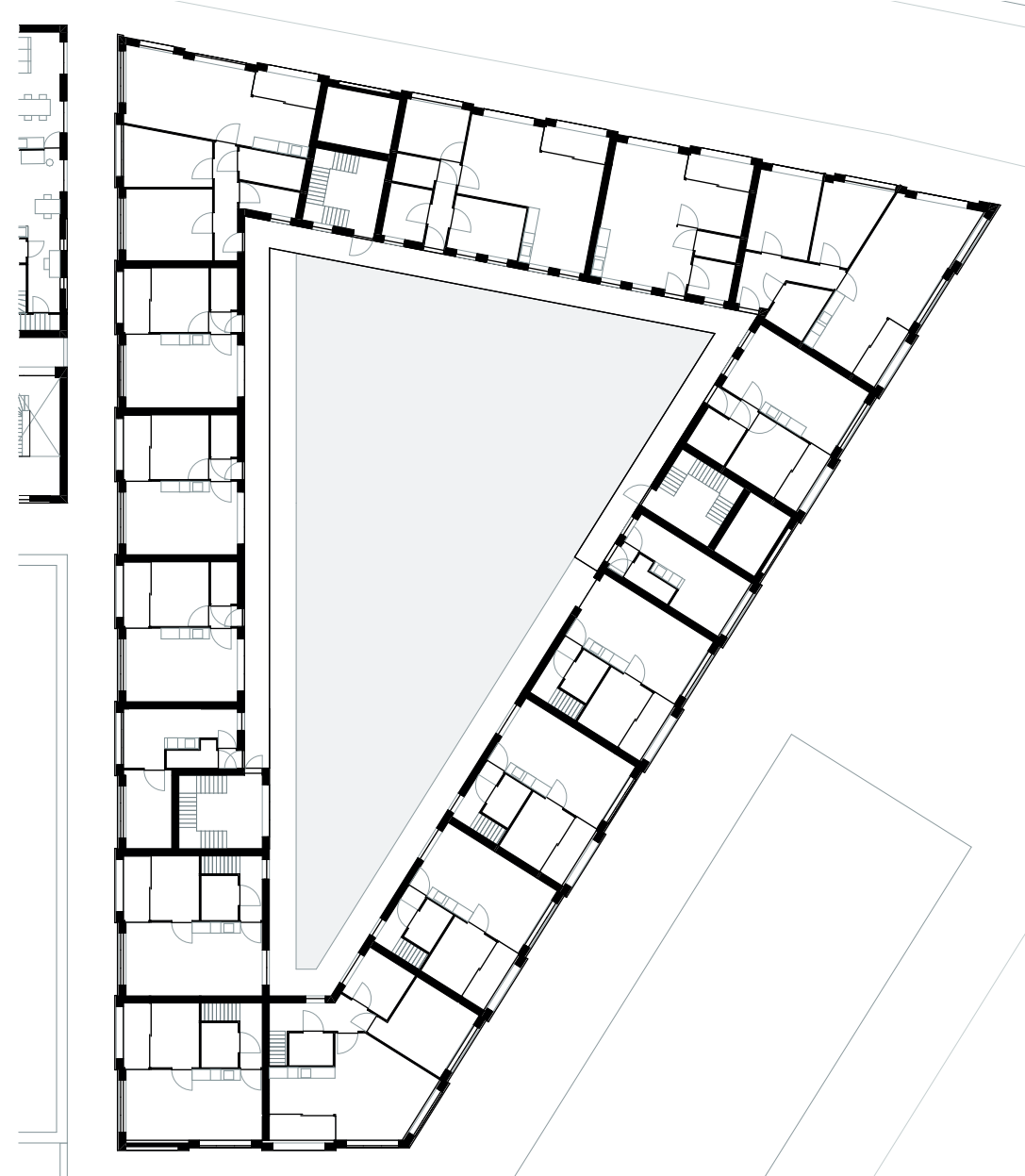
Dit gebouw heeft een verdraaiing in het volume om zo aan te sluiten op de omgeving. Het is opgezet als een gesloten bouwblok met een privé binnentuin. Het is een massief groot volume dat zicht kenmerkt op de locatie. Door het blok drie verschillende hoogtes te geven zal het volume meer opbreken. Het zorgt voor drie panden, wat past bij een menselijke schaal. Dit is ook juist de schaal van een nieuwe korrel tussen de kleine pandjes van de winkelstraat en de grote korrel van Chassé park.

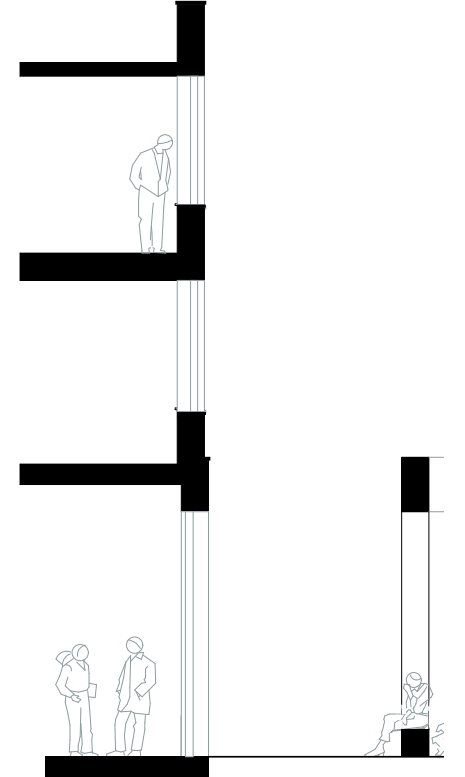
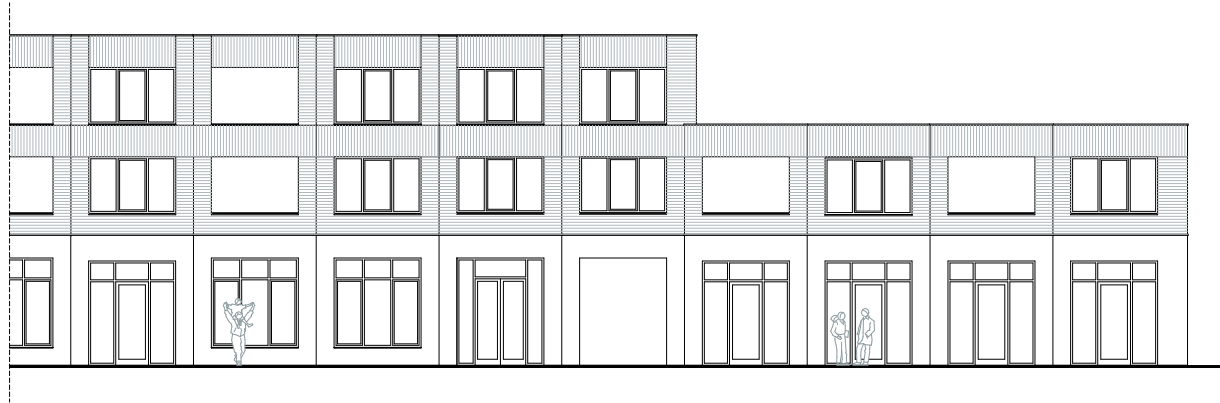
Accent plint

In de plint zitten de ateliers en commerciële ruimten. Deze functies wordt aangeduid door de hoogte en kleur in de plint. Dit ontstaat door een gestucte gevel in dezelfde kleurtint als het metselwerk. De plint komt, ten opzichte van het bovenstuk, net een klein stukje meer naar voren. Het benadrukt de functies in de plint en biedt een drager voor het gebouw. De plint heeft ook een diepte werking door een subtiele zigzag. Dit komt door de elementen verdiept liggen ten opzichte van elkaar. De entreekozijnen van de ateliers en commerciële ruimten liggen verdiept en in het verdiepte gevelelement. Dit zorgt voor accent en herkenning waar de entrees van deze functies zich bevinden. De raamkozijnen liggen in het voorste element en de negge is ook ondiep om duidelijk verschil te maken tussen ramen en deuren. De drie hoofdentree's voor de appartementen liggen nog verder verdiept in de gevel. Het is een zachte overgang tussen openbaar en privé. Je kunt via de deuren de binnentuin zien liggen. Het metselwerk bij de entrees lopen een stukje door naar binnen en heeft accenten in parelmoer goud door de brievenbussen en bellenplateau.

Horizontaliteit

In het laagste blok zitten de atelierwoningen. Dit blok heeft als eindstuk een band met staand metselwerk. Dit loopt rondom rond het gebouw als accent. Het zorgt er ook voor dat de horizontaliteit van de gevel wordt aangezet. Die horizontaliteit past bij een industrieel karakter. Op de andere verdiepingen zit boven de kozijnen ook staand metselwerk maar dit in dezelfde maat als het kozijn. Overal dezelfde kleur kozijnen om uniformiteit aan te duiden. Op de verdiepingen is een herhalingen van de gevel maar door de twee type openingen geeft het gelaagdheid en diversiteit aan de gevel. Dit komt door het verschil tussen de loggia en het raamkozijn. Naast het willen benadrukken van de horizontaliteit van de industriële sfeer, wil ik wel dat het gebouw vriendelijkheid en zacht is. De stenen hebben een hele zachte kleur, dat weer past bij de context. En de kleur van de kozijnen passen bij deze vriendelijk zachte kleur.

Thijs Jansen

18 maart 2022

14:30 uur

Breda

Ik loop weer eens door de winkelstraat te slenteren, net als iedere dag. Zo tussen de alledaagse mensen val ik niet zo op. Ik zie er namelijk verzorgd uit en kleed me goed. Wat ik belangrijk vind is om er niet als een typische dakloze uit te zien. Ik zou nu eigenlijk naar school moeten gaan maar om te kunnen overleven zal ik eerst geld moeten verdienen. Straks ga ik weer chillen met mijn vrienden in het Valkenbergpark. Hopelijk kan ik voor de nacht valt weer een slaapplek bij iemand fixen. Bij iemand slapen op de bank is voor nu goed genoeg. Maar ik maak me wel zorgen voor de lange termijn. Ik moet elke dag weer bedenken waar ik kan slapen. Het is nooit vanzelfsprekend.

Nu ik weer door de winkelstraat loop, herinner ik me opeens dat iemand me had verteld dat er een leuk plein is voor jongeren. Het moet hier ergens achter de winkels zijn. Zou die smalle steeg daar erheen leiden? Laat ik er maar eens in lopen. Aan het einde van de steeg staat een oud markant gebouw met gebogen raampartijen en er lijkt ook een straat te zijn. Ik word nu nog nieuwsgieriger en loop de steeg verder in. Het valt me op dat er gebouwen staan met verschillende uitstralingen. Die in de verte, bij die oud markant gebouw, valt me het meest op. Als ik dichterbij kom, wordt ik ineens verrast door een smalle ruimte met muren van streetart. Het maakt me toch nog nieuwsgieriger om hier even te gaan kijken.

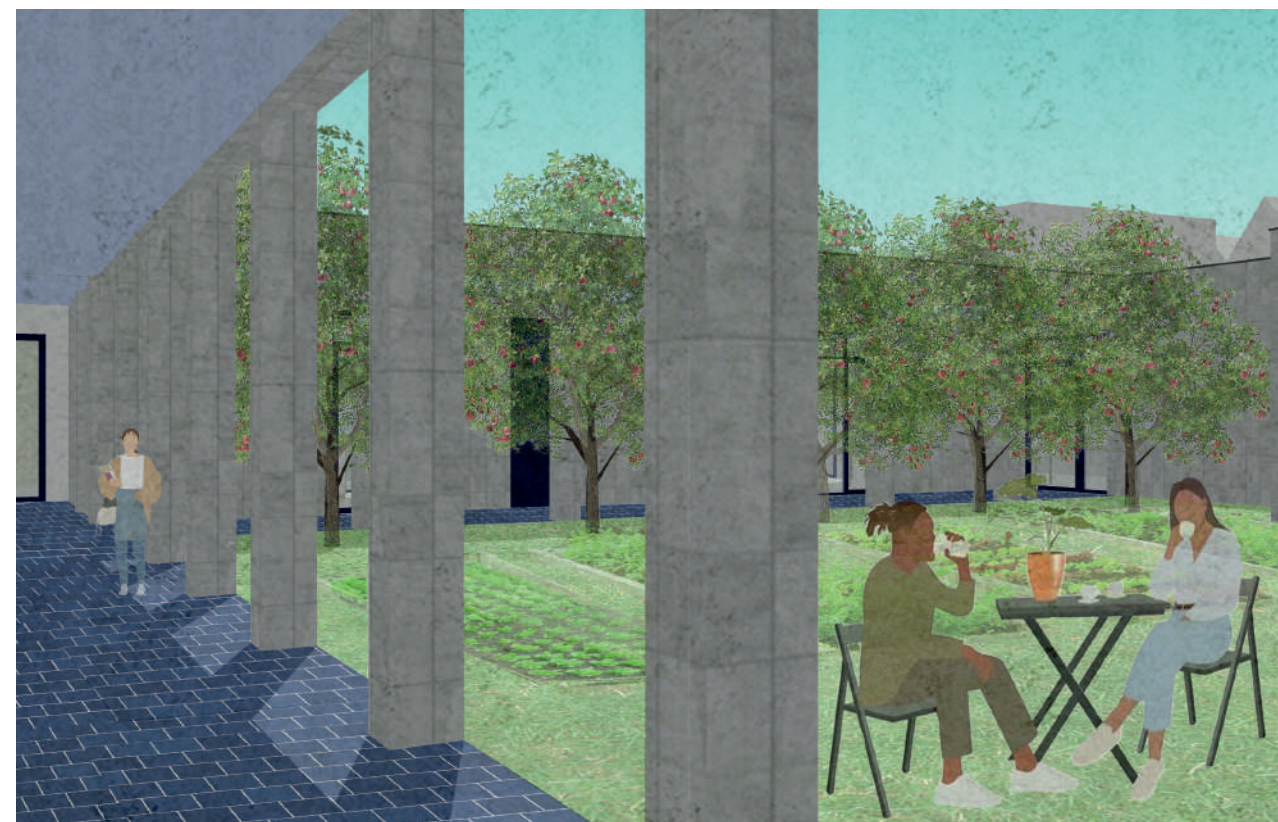
Oh ze zijn bijna klaar met het spuiten van een nieuw streetart werk. Wel tof dat je dat hier gewoon op de beton tegel wanden kunt doen. Het geeft een rauw en ruw karakter aan de plek. Het lijkt me ook leuk om eens een keer zo'n streetart werk te maken. Misschien komt het er nog wel een keer van. Als ik terug kijk richting het historisch gebouw, zie een jongen zijn fiets maken. Zijn fiets staat nog half in het gebouw maar de donkerblauwe garagedeur is geopend. Dat is wel handig, zo'n fiets- en scooter werkplaats. En leuk dat ze door de garagedeur ook buiten aan de slag kunnen. Ik ben nieuwsgierig wat voor werkplaatsen nog meer in dit gebouw loods 076 zitten. Mijn nieuwsgierigheid van wat er aan het einde van de steeg is blijft dus ik loop verder in deze richting.

Nu ik bij de bomen sta, zie het gebouw wat ik eerst in de verte zeg beter. Het is omsloten van beton maar met invullingen van verweerd hout. Echt een gebouw dat geleefd mag worden. Zo staan er ook fietsen tegen de gevel geparkeerd. Boven de zwarte stalen luifel staat de naam Neo en samen met het meisje die ik binnen zie staan, maakt me benieuwd wat er binnen te doen is. De raamopeningen zijn open maar geven ook een mate van beschutting. Dat basketbalveld moet hier toch ergens zijn, ik hoor wel een aantal mensen gillen. Het geluid komt links uit de straat, Ik denk dat hier maar in moet lopen om het te ontdekken.

Het wordt me ineens helemaal duidelijk. Het basketbalveld ligt een beetje verstopt tussen vier verschillende gebouwen en wordt omsloten door een colonnade van beton. Ik zie en jongen schommelen en mensen basketballen. Zelfs even zitten met vrienden aan de rand van het basketbalveld kan. Ook staan aan het einde van het basketbalveld een paar mooie magnolia bomen die in bloei staan waardoor het gebouw daarachter wat verstopt ligt. Links naast me liggen nog steeds de werkplaatsen van loods 076. Ik hoor muziek klinken en zie dat dit van Mix vandaan komt. Het is een muziekstudio maar de jongen op het bankje aan het driepunterplein had vast even een plekje voor zichzelf nodig. Héé, daar kom ik een vriend tegen. Hij spreekt me aan en nodigt me uit om even samen een biertje te drinken bij Mols.

We lopen rechtdoor richting het restaurant en ineens valt me blik op een entreepoort links in het gebouw. Daarachter zie ik een tuin en vraag aan mijn vriend wat het voor tuin is. Hij zegt dat we er wel even doorheen lopen als de poort open is. Toevallig staat die open en lopen de binnentuin binnen. Het is opgezet als een kloostertuin, waar de gang van het gebouw in blauwe stenen rond de binnentuin is gepositioneerd. Die blauwe gang functioneert als overgangszone tussen de tuin en binnenruimtes. Er staan een aantal appelbomen, die de gang aan die zijde wat meer privacy geven. De bomen en de moestuin geven een informele knusse sfeer. Je kunt in de binnentuin, eventueel op het gras, ook een drankje doen. Maar wij besluiten toch binnen te gaan zitten.

Eenmaal als we binnen zitten en het biertje besteld is, verteld hij over de bijzondere naam van het basketbalveld. Driepunter is namelijk de meest bijzondere vorm van scoren. Ik vraag hem naar de werkplaatsen en het gebouw waar ik het meisje zag. Hij zegt dat ze vrij toegankelijk zijn voor iedereen. Al is vooral Neo een fijne plek om naar toe te gaan. Een beetje basketballen, huiswerk maken of samen chillen in de huiskamer. Als je vragen hebt, kun je die stellen aan iemand van de organisatie. Oh maar dan zegt hij; in de avond is het ook leuk om eens naar podium Braak te gaan. Dat ligt daar achter de bomen. Er is altijd wel iemand op of rond het podium om te chillen of te oefenen met muziek of dans. We nemen afscheid en ik ga toch even luisteren naar de muziek die ze aan het spelen zijn.

Ik loop wat verder door en ga in een ruimte staan met streetart. Op deze afstand kan ik goed kijken naar wat zich allemaal afspeelt bij het podium. De voorruimte voor het podium wordt geaccentueerd door de andere kleur bestrating. In de verte op het podium, zie ik twee jongeren muziek maken en rappen. Een andere jongen is daarop zijn break dance moves aan het showen. Ook zit een mevrouw op het podium met een hondje naast haar te luisteren en kijken naar wat de jongeren aan het oefenen zijn. De mensen hier dichtbij zijn dan weer de streetart op de wanden naast mij aan het bekijken. Ik beslis om richting het restaurant te lopen om ze langs de bomenrij te gaan en mijn weg te richting mijn vrienden in het park.

Als ik langs het restaurant en de bomenrij loop, zie ik dat hier ook een steegje is. Ik besluit om hier door heen te lopen en zo een kortere route te nemen naar het park. Het gemêleerde metselwerk is zacht en vriendelijk en de blanke houten kozijnen maken het juist weer stoer en levendig. Aan het einde van de steeg zie ik een meisje een verhoging op stappen. Het lijkt wel of daar de straat hoger ligt dan waar ik nu sta. Deze band loopt door rond het gebouw en maar is juist van staand metselwerk. Nu ik toch door deze steeg ga lopen om naar het park te gaan, ga ik toch eens door die deur naar binnen spieken. Eenmaal bij deze houten deur aangekomen, staat deze nog open. Het valt me op dit een hofje is met een grote boom in het midden. Ik moet dan toch even een kijkje nemen.

De boom in het midden samen met de bloemen maakt het heel intiem en gezellig. Een meisje zit op een bankje in het raamkozijnen een boek te lezen, toch zegt ze hoi tegen me. Ik vraag aan haar of ze hier woont. Ze verteld me dat ze onder begeleiding in het hofje woont samen met andere jongeren. Dit komt omdat ze een tijdje dakloos is geweest. Het verhaal komt zo bekend voor dat ik door ga vragen. Zo vertelde ze dat je een tijdelijke slaapplek kunt krijgen bij de crisisopvang boven het gebouw met de donkerblauwe kozijnen. Deze is speciaal voor jongeren en ligt hier om de hoek. Dat voelt wel fijn, een plek waar jongeren in hetzelfde schuitje zitten als mij. Als ik dit zou willen, dan moet ik me eerst aanmelden bij het inlooppunt Neo. Dat is het gebouw met beton en hout. Het is een jongerencentrum met allerlei activiteiten maar waar je ook een boterham en warme koffie kunt krijgen. Misschien moet ik hier vanavond toch maar eens een kijkje gaan nemen. Nadat ik van haar afscheid heb genomen, loop ik door de houten deur terug richting mijn vrienden in het park.

TOT SLOT

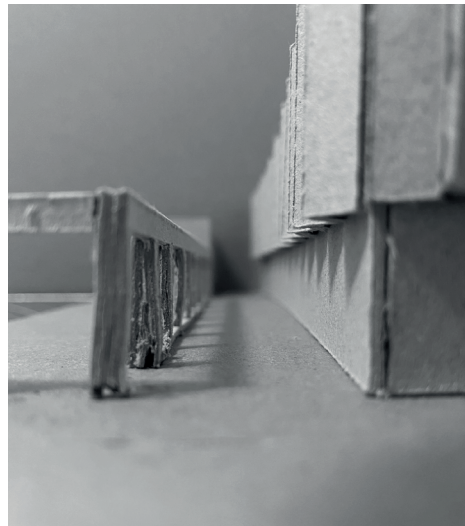
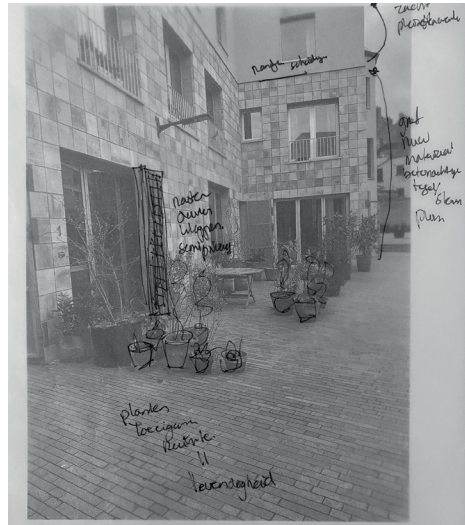
REFLECTIE

Voor mijn afstuderen heb ik de kans gepakt om een opgave te ontwikkelen die helemaal bij mij past. Een opgave die mijn maatschappelijke gedrevenheid weerspiegelt en het ontwerp aansluit bij een bestaande context.

De interesse in een maatschappelijk thema hebben gezorgd voor een theoretisch en ruimtelijk onderzoek. Uit dit onderzoek is een vraagstuk gekomen, waar ik als architect met een architectonisch ontwerp op kan reageren. Zo kwam ik een nieuwsartikel tegen die mijn interesse maar vooral mijn verbazing opwekte. Zoveel jongeren dak- en/ of thuisloos. Echt iets wat ik totaal niet verwachtte. Toen ik hier verder onderzoek naar ging doen, kwam naar voren dat één op de vijf geregistreerde daklozen jongeren is dan 27 jaar. Het bracht aan het licht dat het een onderwerp is, die niet bekend is onder mensen. Ik was daar één van. Het greep me juist aan om dit als kans te zien. Ik vond het dan ook belangrijk om te figuren als verteller over dit probleem en hoe we dit op architectonische wijze kunnen reageren. Niet alleen met beleid maar ook met ruimtes. Voor mij is de ervaring van een ruimte belangrijk. Het laat een bepaalde identiteit achter. Iets waar ik tijdens dit proces naar onderzoek naar gedaan heb.

Doelgroep

Om eerst onderzoek te doen via artikelen en documenten, kun je een basis opbouwen waar de doelgroep en de problematiek over gaat. Op die manier had ik een goed onderbouwde vocabulair om met verschillende partijen te spreken. Als eerste had ik verschillende interviews afgenomen om zo de noodzaak van de doelgroep te peilen. Ook maakte het me duidelijk hoe de situatie nu is van de dakloze jongeren. Welke middelen ze inzetten om hun nu te helpen en had ik besproken hoe ik daar een bijdrage aan kan leveren. Om deze informatie duidelijk te communiceren aan anderen had ik een verhaal geschreven. Dit verhaal wordt verteld vanuit een personage. Het heeft me geholpen om een invulling te geven aan de problematiek en dit te doorgronden in het ontwerp. Vooral de bezoeken aan de crisisopvang en de dagopvang maakte veel bij me los. Jongeren van verschillende leeftijden die komen voor een maaltijd of een plek om even ergens binnen te kunnen zijn. Aan hun uiterlijk niet zichtbaar dat ze dakloos zijn. Die plekken zijn door de inrichting gezellig maar staan aan de rand van de stad. Soms tegen een spoorweg aan. Dit wilde ik niet voor de jongeren en gaf me een speerpunt om op zoek te gaan naar een locatie die juist wel in de stad staat. Zo heb ik ook een inlooppunt en jongerencentrum bezocht om met straatwerkers te praten over de bijdrage van architectuur voor jongeren. Ik haalde uit deze informatie de belangrijke en soms ook overkoepelende punten om daar mijn ontwerp op te baseren. Het reduceren van informatie is daarbij belangrijk.

Proces

Het afgelopen jaar had ik ingepland met wat ik wilde bereiken in de periode tussen de peilingen. Ik merkte in de begin periode dat ik heel erg in het conceptuele en in het onderzoek naar de doelgroep bleef hangen. Het zorgde ervoor dat ik geen concrete uitspraken ging doen over de stedenbouw en architectuur. Op een zaterdag werd ik wakker, printte ik een hofjesroute uit en ging naar Utrecht om deze te lopen. Zo kreeg ik inspiratie en tools om verder aan mijn project te werken. Zo heb ik ook referentie projecten bezocht op de dag van de architectuur in België. Daar was een nieuwe daklozen opvang geopend met een ander soort opzet. De excursie gaven me ook een boost om door te pakken met mijn project. Soms merkte ik ook wel dat de omvang van het project groot was en ik niet wist waar ik nou moest beginnen. Maar in kleine stukjes hakken en referentie projecten helpen bij dit proces. Vooral het vertalen van je concept richting architectuur was een grote stap. Ik kreeg het voor mezelf niet inzichtelijk. Toen had ik spontaan een papiercutter aangeschaft en ben ik gaan aanmodderen met modelletjes. Ik kon daardoor analyseren en conclusies trekken. Het heeft gezorgd voor een leuk proces waarbij er allerlei modelletjes zijn ontstaan.

Onderzoek

Begonnen met een onderzoek digitaal en uiteindelijk deze bulk aan informatie uitgesplitst in de belangrijke zaken. Daarna heb ik deze informatie getoetst aan verschillende personen die met daklozen of dakloze jongeren werken. Ik heb contact gehad met een groepsvoorziening voor dakloze jongeren maar ook met straatwerkers. Het was fijn om hun als vraagbaak te kunnen hebben maar later in het proces ook kunnen terugkoppelen wat mijn conclusies en mijn architectuur zijn. Na de verschillende interviews en het lezen van documenten, kwam de stap richting architectuur. Dit deel van onderzoek kwam wat langzaam op gang. Digitaal werken gaf me niet de juiste input. Door in maquettes te onderzoeken wat een hoogte van het gebouw of een boom kan veranderen aan een ruimte. Het gaf me inzicht en plezier om hiermee verder te gaan. Ontwerp beslissingen nam ik aan de hand van onderzoek in de maquettes. Ook het bezoeken aan locaties zoals de hofjes in Utrecht en Dordrecht. Het zelf ervaren van de ruimtes gaven me een sfeer en gevoel. Dit kon ik door alles op te meten, ook vertalen naar een concreet ontwerp. Ook sfeer en de verschillende ruimtes van een dakloze opvang of jongerencentrum gaven me input voor het onderzoek naar de architectuur.

Ontwerp

Het creëren van een programma van eisen vanuit de doelgroep maar daarbij oog houden op een ontwerp dat ook gebruikt kan worden voor de stad. Het eerste onderzoek omsloeg stedenbouwkundig. Verschillende ontwerpen van stedelijke interieurruimtes. In de eerste peilingen was het ontwerp meer een aanzet van grote pleinen. Dit vond ik niet de juiste uitwerking en geschikt voor de jongeren. Daarna had ik het plan gepast dat meer passend is bij de jongeren. Dit met een gradatie in intimiteit in de buitenruimte. Echt verschillende plekken waar je kunt zijn. Dit zorgt voor diversiteit qua aanbod en dat jongeren kunnen kiezen waar ze willen zijn. In de eerste ontwerpen waren de vormen van de gebouwen ook minder duidelijk. Ze ontstonden door de stedelijke stadskamers maar ik kreeg geen grip om dit een duidelijk beeld te geven. Als je het voor jezelf niet helder krijgt, dan kun je dit ook niet communiceren. In mijn tussen peiling, na de derde peiling, merkte ik dat ik mijn architectuur niet helder kon uitleggen. Stedenbouwkundig zat het helder in elkaar maar op dat vlak kon ik nog meer halen. Ik heb de hoofdzaken gescheiden van bijzaken. De belangrijkste elementen gehouden en opnieuw naar de blokken te kijken. Zo is de stedenbouw geworden zoals hij nu is. Iedere keer opnieuw naar je plan kijken en dingen weghalen die niet van belang zijn. Tijdens groenlicht het advies gehad om twee blokken aan te passen in architectuur. Ik zag dit juist als kans om hier in de laatste weken nog een slag in te slaan. Ik was blij met het resultaat op dat moment maar zag zelf ook nog kansen om het nog meer te verbeteren. Vooral de levendigheid en een architectuur sfeer kwamen nog niet tot uiting. Om het ontwerp totaal aangepakt te hebben, had ik niet gekozen om twee blokken aan te passen op zijn architectuur. Maar dit juist over drie blokken aan te pakken. Het gaat om een totaal plan dus ik vond alles met elkaar moest kloppen. Het gaf me extra druk en werk maar het levert wel een resultaat op waar ik trots op mag zijn.

Na de groenlicht bijeenkomst heb ik mijn plan laten zien aan de straatwerkers en dakloze jongeren. Zo ook aan het meisje op de foto. Ze vonden de plek geweldig en het zou fijn zijn als er zoveel huisvesting mogelijk zijn. Over de architectuur brachten ze me ook bij dat ze een inlooppunt met ramen fijn vinden maar dat een beetje beschutting ook fijn is. Samen met de straatwerkers willen we als groep naar de gemeente gaan om de dakloosheid onder jongeren aan te kaarten. Mijn plan is dan een fysieke weergave van hoe het zou kunnen worden. Voor mij gaat het om dat het ontwerp mensen zal prikkelen om iets met de locatie te doen en wat er zou kunnen om de doelgroep te helpen. Nu al draagt het plan bij aan het gesprek met de straatwerkers en straks richting de gemeente zal dit versterken. Het ontwerp bevat niet alleen huisvesting voor specifiek deze doelgroep maar kan ook divers worden ingezet voor alle inwoners van Breda.

DANKWOORD

Als eerste ben ik dankbaar voor iedereen die op welke wijze dan ook een bijdrage heeft geleverd aan het maken van dit afstudeerproject en het doorlopen van de academie. Steun uit je omgeving geeft een fijne basis tijdens deze reis aan de academie. Maar ook de verschillende docenten tijdens de studio's die mij geholpen hebben te ontwikkelen tot wie ik nu ben. Dit weerspiegelt zich in het schrijven, onderzoeken, ontwerp en presentatietaal van dit project.

Allereerst wil ik mijn afstudeercommissie: Willemijn Lofvers, Bart van Kampen, Franz Ziegler en Frederik Pöll bedanken voor hun kritische en vooral inspirerende blik tijdens de verschillende peilingmomenten binnen mijn afstudeertraject. In het bijzonder wil ik Bart bedanken voor zijn flexibele en enthousiaste bijdrage aan mijn afstudeerproject. De verschillende begeleidingsmomenten ervaaarde ik als een fijne samenwerking waarin inspiratie, referenties en kennis gedeeld werden. Bart heeft een enthousiaste en motiverende houding als mentor.

Daarnaast ben ik zeer dankbaar voor de vriendschappen die ik heb opgebouwd tijdens deze studie. Het is fijn om medestudenten te hebben die de levensstijl van de academie begrijpen. Hun motivatie en gezelschap heb ik enorm gewaardeerd tijdens mijn studieperiode aan de Rotterdamse Academie van Bouwkunst.

Verder wil ik ook mijn ouders bedanken, die me altijd onvoorwaardelijk hebben gesteund. Al vele jaren doen ze dit met alle liefde van het MBO tot nu. Er waren soms ook momenten dat we elkaar door drukte niet of minder konden zijn maar de steun zal er altijd blijven. Zelfs mijn lieve oma belde tijdens het afstuderen vaak om te laten weten hoeveel hobbels ik nog moest nemen. Op de het laatste gingen we samen aftellen tot de allerlaatste moment van het afstuderen, de slotbijeenkomst. Ze steunde me enorm en was vaak op belangrijke momenten nog zenuwachtiger dan ikzelf.

En tot slot wil ik mijn vriend, familie en vrienden bedanken hun vertrouwen en ondersteuning tijdens mijn gehele studie. Soms moet ik er wel eens een feestje voor laten, maar kreeg volledige begrip van hun. Daar hoorde natuurlijk ook bij dat we samen hoogtepunten vierden.

Dus dan dank aan allen voor het mogelijk maken van deze bijzondere academietijd en het intensieve afstudeertraject. Iets om niet meer te vergeten!

Melissa

BRONNEN

1. **NOS.** (2019, 23 augustus). Steeds meer jongeren dakloos: “Te vroeg aan ons lot overgelaten”. <https://nos.nl/artikel/2298665-steeds-meer-jongeren-dakloos-te-vroeg-aan-ons-lot-overgelaten.html>

2. **Gemeente Breda.** (2020, december). Een nieuw fundament, een nieuw leven. <https://breda.raadsinformatie.nl/document/9294918/1#search=%22versterkingsplan%22>

3. **Gespreksnotitie.** Hans Diks van SMBO Breda op 19 maart 2021

4. **Gespreksnotitie.** Youri Oerlemans van Surplus op 1 maart 2022

5. **NPO.** (2021, oktober). De kinderen van Ruinerwold [documentaire]

6. **Hochstenbach, G.** (2019, 23 januari). Dakloos in de sneeuw: provisorisch van zeil een tentje maken. [bndestem.nl. https://www.bndestem.nl/breda/dakloos-in-de-sneeuw-provisorisch-van-zeil-een-tentje-maken~a4e445ac/](https://www.bndestem.nl/breda/dakloos-in-de-sneeuw-provisorisch-van-zeil-een-tentje-maken~a4e445ac/)

7. **Diks, H.** (2018). Projectplan: Een plek. H. Diks.

8. **Omroep Brabant.** Spuuglelijk en niet weg te krijgen, welkom op Mols Parking. (2019, 17 februari). <https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/2936920/spuuglelijk-en-niet-weg-te-krijgen-welkom-op-mols-parking>

9. **Omgevingsvisie Breda 2040.** (2021, oktober). Gemeente Breda. https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0758.OV2021102001-VG01/d_NL.IMRO.0758.OV2021102001-VG01.pdf

10. **Gemeente Breda.** (2021, maart). Perspectief voor het centrum. <https://www.breda.nl/file/315495/download>

11. **Stadsarchief Breda.** (z.d.). Foto's en films. Geraadpleegd op maart 2021, van <https://stadsarchief.breda.nl/collectie/beeld/films-en-foto-s/?mode=gallery&view=horizontal&sort=random%7B1617103998590%7D%20asc>

Interviews

- 1. **SMO Breda** Hans Diks (straatwerker)
- 2. **Villa Boerenbont** Minna Smit (begeleider)
- 3. **Surplus** Youri Oerlemans (jongerenwerker)
- 4. **Any** (dakloze jongere)
- 5. **Kim** (dakloze jongere)
- 6. **&Jessy** Jessy Berkvens (sociaal praktijk ontwikkelaar/ inzichtelijk maken problematiek dakloze jongeren in Breda)

Referentie/ excursie

- 1. **Utrecht** Hofjesroute
- 2. **Dordrecht** Hofjesroute met Van Slingelandtshof
- 3. **Gent** Dag van de architectuur in bijzondering Ledeborg
- 4. **Antwerpen** Pension van Schoonhoven, Bulk architecten
- 5. **Antwerpen** Falconpoort , verschillende architecten
- 6. **Antwerpen** Cadix, Sergison bates architects, Bovenbouw en Bulk architecten
- 7. **Maarssen** Abdij klooster Doornburgh, Jan de Jong

